Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.
Телефон: HEnderson 4-0807 4-0237
Тел. УНС.: HEnderson 4-1016

РІК LXII. Ч. 20. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 30-го СІЧНЯ (JANUARY) 1954. ДЕСЯТЬ ЦЕНТІВ — TEN CENTS No. 20. VOL. LXII.

АЙЗЕНГАВЕР ПЕРЕДБАЧАЄ ШВИДКИЙ КІНЕЦЬ ОБНИЖУВАННЯ ПРОДУКЦІЇ

Вашингтон. — Президент Айзенгавер у своєму економічному звіті до Конгресу заявив, що теперішнє обнижування продукції і збільшування безробіття швидко закінчиться, і знову почнеться повна господарська активність. Він назвав теперішній стан господарства ЗДА „чудово успішним" в історії цієї країни і висловив надію, що цей стан буде продовжуватися. Деяку знижку в продукції, на думку президента, викликала та обставина, що багато підприємців хотіли позбутися надміру товарів, що нагромадилися в їхніх складах. Подібне явище було в 1948-1949 роках. „Наш господарський ріст, сказав президент, правдоподібно почнеться знову в цьому році, а саме тоді, коли Конгрес зміцнить господарські умовини країни, прийнявши проєкти, які уряд запропонував у своєму далекосяжному плянуванні". През. визнав, що в цій справі не може бути абсолютної певности, бо ніхто не може з певністю передбачити, який буде господарський розвиток, але, — сказав він — є певні підстави для того, що господарство країни не заломиться. Тому уряд вжив усіх заходів, щоб негайно виступити з відповідною акцією, якщо загрожуватиме дальше зниження продукції і дальший зріст безробіття. Ці заходи — це організація в широкому розмірі публічних робіт, податкова політика, поширення соціяльного забезпечення і фармерська програма.

Запевнення закордону

У своєму економічному звіті, президент заявив, що чужинні держави не мають причини побоюватися, що господарство ЗДА заломиться, і що обниження продукції в ЗДА потягне за собою господарську кризу в інших країнах. — „Наша програма дії в ділянці державного господарства, сказав президент — збільшити господарські сили країни і протиставитись всякій дефляції, щоб не допустити до раптового занепаду господарства в майбутньому". Айзенгавер підкреслював, що економіка світу пов'язана, і тому не може бути добробуту в одній тільки країні. Тому не може бути націоналістичного ізоляціоністичного господарства в одній країні, тільки треба плянувати господарство ЗДА в такий спосіб, щоб добробут панував у всьому вільному світі.

Підвищення мінімуму заробітної платні

Айзенгавер заявив, що під теперішній час він не може погодитися на домагання секретаря праці Джеймса Мічелла і запропонувати підвищити мінімум заробітної платні. Секретар раці пропонував підвищити найнижчу заробітну платню з $1,05 до $1,20 в підприємствах, які дістають державні замовлення, а також підвищити заробітну платню з 75 центів усім іншим робітникам. Президент заявив що, з огляду на теперішній стан господарства, він не може підтримати цієї пропозиції. (Противники політики президента Айзенгавера заявляють, що президент суперечить собі, коли заявляє про „чудовий" стан господарства країни, і одночасно не погоджується на підвищення заробітної платні, щоб не спричиняти труднощів у продукції).

Побудова мешкань — основа розвитку господарства країни

Айзенгавер у своєму звіті заявив, що побудова нових мешкань і перебудова та модернізація старих занедбаних дільниць у великих містах — це „основна сила для розвитку всього народного господарства". Тому він пропонує побудову нових мешкань, згідно з існуючими законами, і перебудову занедбаних дільниць, на що держава даватиме фонди в формі ґарантовання приватних позичок і безпосередніх державних позичок. Ця будівельна програма уряду вможливить затруднення у будівельному промислі та в інших промислах, пов'язаних з новими і реставрованими будовами. Президент твердив, що ця його господарська програма запевнить країні добробут.

Реакція Конґресу на господарський звіт президента

Реакція на господарський звіт президента йде по партійній лінії. Республіканці переконані, що господарська програма президента добра, а демократичні члени Конгресу заявляють, що знижка продукції і збільшення безробіття вже зайшли задалеко.

ПРЕДСТАВНИЦІ КАТОЛИЦЬКИХ ЖІНОК ВІДВІДАЛИ ПРЕЗИДЕНТА



Президент Айзенгавер з усміхом вітає голову Краєвої Ради Католицьких Жінок, п-ню В. Г. Далтон, яка разом з іншою представницею тієї організації, п-нею Р. С. Меґон (посередині) відвідала його в Білому Домі.

Стівензон називає Брікерову пропозицію небезпечною

Шікаґо. — Бувший демократичний кандидат на президента ЗДА Адлей Стівенсон заявив, що Брікерова пропозиція про обмеження прав президента укладати договори — „небезпечна, радикальна і непотрібна". Він сказав, що мало хто з людей розуміє значення цієї пропозиції, яка хоче відібрати президентові провід над закордонною політикою і передати його Конґресові, або навіть 48 стейтам. Це, на думку Стівенсона, була б радикальна зміна Конституції, яка відмежовувала б три роди влади: президента, Конґресу і суддейську. Ця зміна в'язала з руки президентові та його державному секретарові в їхній щоденній праці, і то тепер, коли в цій праці потрібно як ніколи пливкости, престижу та особистої ініціятиви. Брікерова пропозиція непотрібна тому, що мировий договір не може порушити Конституцію, і тому, що Конґрес законодатним шляхом і тепер може боротися з можливими надужиттями президента.

Смит готов змінити своє становище в справі голосування за страйком

Вашинґтон. — Голова Сенатської Комісії Праці Г. Александер Смит повідомив, що він змінює свою пропозицію, про те, щоб робітники таємним, і під котролею уряду, голосуванням вирішували справу страйків. Сенатор Смит вважає непотрібним окремий закон у цій справі, коли робітничі спілки дадуть ґарантії, що самі таємним голосуванням вирішуватимуть в кожному окремому випадку, чи треба починати страйк. Справа голосування під контролею уряду викликала найбільшу опозицію з усіх 14 змін, які, президент Айзенгавер запропонував у законі Тефта-Гартлі. Сенатор Смит поставив свою пропозицію для того, — щоб запевнити дійсну демократію в робітничих спілках, і щоб робітничі провідники не могли нехтувати волею членів спілок. „Коли спілки зможуть випрацювати плян таємного голосування, тоді ми осягнемо свою ціль без окремого закону" — заявив Смит, бо „чим менше втручуватиметься уряд в цю справу, тим краще". Одночасно представник Конґресу Індустріяльних Організацій гостро критикував уряд за проєкт закону про таємне голосування під урядовою контролею. Генеральний дорадник КІО Артур Дж. Ґолдберґ заявив, що його організація не тому виступає проти голосування в справі страйків, що боїться за їх вислід, а тому, що уряд уважає за конечне робітничі спілки контролювати.

Страх перед репресіями стримав 21 американця від репатріяції

Вашинґтон. — Американська військова влада має заприсяжені зізнання численних колишніх вояків з Корейського фронту, які вернулися з комуністичного полону і потерпіли там від своїх колишніх товаришів недолі, які саме творять гурт 21 прокомуністичних американських неповоротців. Устійнено докладні персональні дані про кожного з тих неповоротців. Наймолодший з них має 20 років, найстарший 31. Тільки два з них ходили до калежу (високої школи), 6 має скінчену середню освіту, решта — рікдва шкільної освіти. 11 перед вступом до армії працювали, 8 подавали себе, як студенти, а 2 як безробітні. Всі вони дуже молоді й не мають життєвого досвіду. Більше, як половина цих молодих американців походять з нещасливих родин, батьки яких розійшлися. У полоні вони доносили на своїх товаришів, зраджували спроби втечі окремих полонених, змушували, разом з комуністичними сторожами, слухати комуністичних „лекцій" і мали за все це кращі харчі, краще приміщення і різні інші привілеї.

На телевізії показуватимуть арештованих злочинців

Ню Йорк, Н. Й. — Щоб дати можливість детективам щодня оглядати всіх арештованих злочинців, команда поліції показуватиме їх через телевізію в кожній з 85 поліційних округ Ню Йорку. Перша такого роду телевізійна передача відбудеться 8 лютого цього року. Нюйоркська Телевізійна Компанія випозичить своє приладдя для цієї передачі, а пізніше команда поліції придбає собі за 50,000 долярів свою власну апаратуру.

Батько відсиджує тюремну кару за сина

Річмонд, Тексас. — Повітовий суддя заарештував і посадив до вя'зниці батька 8-річного сина для відбуття 6-місячної кари. Згідно з законом, чинним у стейті Тексас, батьки відповідають за злочини, доконані малолітніми дітьми. В листопаді минулого року цей хлопчина виконав злочин, за який батька присудили до 6-місячної в'язниці з припиненням кари. Але малолітнього злочинця знову мусіла арештувати поліція за влом до фризієрні, і суддя покликав батька відбувати кару з листопада.

ЗДА, Англія і Франція — проти сесії Об'єднаних Націй

Об'єднані Нації. — Англія і Франція прилучились до З'єдинених Держав, вважаючи, що немає потреби скликати на 9 лютого сесії Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй спеціяльно для справи Кореї, як це запропонувала була президентка ОН, індійка пні Пандіт. Досі за пропозицією п-ні Пандіт заявились 19 держав, а проти цієї пропозиції — 16. Щоб ця пропозиція перейшла, потрібно найменше 31 голос (на всіх 60 членів ОН). Тому, що всі три західні альянти є „проти", нема шансів, щоб пропозиція дістала потрібну більшість. Англія і Франція вирішили піддержувати ЗДА в їх становищі у справі нової сесії ОН після того, як — на конференції держав-комбатантів Корейської війни, що відбулась в четвер у Вашинґтоні — уряд ЗДА погодився відновити безпосередні переговори у Панмунджомі для підготови мирової конференції в Кореї. У тій нараді взяв участь Артур Дін, що перед Різдвяними святами покинув був безконечні панмунджомські наради і вернувся до ЗДА. У Вашинґтоні виготовляють формулу, яка уможливить прийняття внеску комуністів відновити ті наради, однак в цій справі не видано ще ніякого офіційного повідомлення. Комуністичний Китай, хоч не належить до ОН, прилучився до домагання скликати сесію ОН, а так само піддержав в офіційній заяві з Пейпінґу внески Молотова щодо конференції 5-ох держав.

Юґославія шукає зближення з СССР і сателітами

Беоґрад. — Юґославський уряд намагається „знормалізувати" свої взаємини з Совєтами та їхніми сателітами. Мається на увазі відновити безпосередній залізничий рух із сусідніми сателітськими державами і затіснити з ними господарські та культурницькі взаємини, перервані від часу виступу Юґославії з Комінформу. На полагодження чекають ще такі справи, як виміна полонених, репатріяція арештованих цивільних осіб, виміна деяких груп „національних меншин", справи поштової і залізничної комунікації та ін. Зате нічого не говориться про поворот Юґославії до Комінформу, що стояло б у суперечності з духом її військового союзу із Грецією та Туреччиною. У справі спору Юґославії і Італії за Трієст нема ніяких дальших змін: Юґославія твердо стоїть на своїй останній пропозиції щодо поділу всього обширу Трієсту і передачі Італії лише міста Трієст, — на що ніяк не погоджується Італія. Затихли теж розмови про будь-яку конференцію у цій справі.

В НЕДІЛЮ ПАНАХИДИ ЗА ДУШУ ПОКІЙНОГО ПРЕЗИДЕНТА УНР А. ЛІВИЦЬКОГО

Ню Йорк. — В найближчу неділю, 31-го січня, відбудуться в українських православних церквах Ню Йорку Панахиди за душу покійного президента Української Народної Республіки на вигнанні, сл. п. Андрія Лівицького. В церкві св. Володимира при 14-тій вулиці буде відправлена о год. 10:30 рано Архиєрейська Служба Божа з Панахидою. До участи в цих поминальних Богослуженнях і Панахидах запрошують українське громадянство Представництво Виконного Органу Української Національної Ради та численні місцеві організації. Український Конґресовий Комітет зі свого боку проголосив окремий заклик, заохочуючи громадян та їх організації до участи в церковних відправах та до влаштовування окремих жалобних академій для вшанування покійного Президента УНР.

ГОЛОВА СУА ОБРАНА ДО ГОЛОВНОЇ УПРАВИ ФЕДЕРАЦІЇ ІНТЕРНАЦІОНАЛЬНИХ ІНСТИТУТІВ

Ню Йорк. (Л.Б.) — Голову Союзу Українок Америки, — п-ню Олену Лотоцьку, обрано до Головної Управи Федерації Інтернаціональних Інститутів в Ню Йорку. Федерація була створена приблизно 25 років тому з метою допомагати новоприбулим імігрантам включатися в американське життя, користуючись при цьому такими засобами, як: підшукування праці, навчання мови, спрямовування молоді до шкіл, організування курсів, допомога родинам в господарських та здоровних труднощах, як теж покази мистецької самодіяльности поодиноких етнічних груп і товариські зустрічі для взаємопізнання давніх і нових та майбутніх громадян. Інтернаціональні інститути діють в усіх більших містах З'єдинених Держав. В рядах цієї інституції працюють здебільша американці чужинецького походження, які володіють чужими мовами та знають побут інших країн. З українок уже віддавна працювали в тій інституції п-ні Лотоцька у Филаделфії та п-ні Анастазія Вокер у Дітройті. Тепер обрано п-ню Лотоцьку до Головної Управи в Ню Йорку, вирізнюючи цим американсько-українську спільноту та її значення і вартість між іншими етнічними групами країни.

„ДУМКА" ДАЄ КОНЦЕРТ НА ДОПОМОГУ ЗАЛИШЕНЦЯМ

Ню Йорк. — Чоловічий хор „Думка" влаштовує в найближчу неділю, 31-го січня ц. р. о год. 3-ій після полудня в залі новопридбаного Українського Народного Дому (дотеперішнє Стайвезант Касіно) при 132-140 2-ій евеню спеціяльний концерт, дохід з якого призначений на цілі ЗУАДКомітету для допомоги залишенцям. Концерт буде повторенням концертової частини недавньої Просфори і в ньому, крім чоловічого хору під диригентурою Олександра Микитюка, візьме участь теж Українська Симфонічна Оркестра під його ж дириґентурою та хлоп'яча „Молода Думка" під диригентурою п. Степаняка. Буде теж повторена „Різдвяна Містерія" М. Островерхи у виконанні Театральної Групи під режисурою Олімпії Добровольської на тлі колядок у виконанні хору під диригентурою м-ґра Л. Крушельницького. Інтересна програма та ціль концерту повинні заохотити громадянство до масової участи в ньому.

МОЛОТОВ ПРОПОНУЄ ЩЕ ОДНУ МІЖНАРОДНУ КОНФЕРЕНЦІЮ

ДЖ. Ф. ДОЛЛЕС ГОСТРО ТАВРУЄ МІНІСТРА ЗАКОРДОННИХ СПРАВ КОМУНІСТИЧНОГО КИТАЮ. — ТАКТИКОЮ БЕЗПЛІДНИХ ДИСКУСІЙ МОЛОТОВ НЕ ДОПУСКАЄ ДО ДЕБАТИ НАД СПРАВОЮ НІМЕЧЧИНИ И АВСТРІЇ.

Берлін. — Несподівано, коли здавалося, що західні міністри закордонних справ остаточно вже похоронили першу точку денного порядку нарад (про потребу конференції разом із комуністичним Китаєм задля злагіднення міжнародного напруження), — Молотов несподівано виступив з новою пропозицією: скликати в цьому році міжнародну конференцію спеціяльно для справи роззброєння, включно з атомовою зброєю. У цій конференції мали б взяти участь „члени і не-члени Об'єднаних Націй". Перший зареаґував на цю пропозицію французький міністер Бідо, який підніс вгору руки і закричав: „Коли ми почнемо дискутувати тепер над цією справою, то боюся, що не підемо нині спати". Молотов виступив з своєю пропозицію наприкінці четвертого з черги засідання міністрів закордонних справ, на якому державний секретар Дж. Ф. Доллес знову гостро спротивився його пропозиції скликати конференцію 5 держав з участю комуністичного Китаю. Доллес говорив у саркастичному тоні про той чудесний спосіб, яким Молотов обіцяє за одним махом полагодити такі справи, як мир у Кореї, мир в Індо-Китаї, припинення перегонів у зброєнні, скасування атомової зброї, відпруження в усьому світі і величезний зріст добробуту для всіх народів. Для полагодження всіх цих справ треба — казав Доллес — тільки одного, а саме, щоб міністер комуністичного Китаю Чу Ен-лай засів разом із присутніми в Берліні міністрами за один стіл. Тут Доллес дав надзвичайно гостру характеристику кривавого комуністичного режиму в Китаю, що прийшов до влади коштом життя мільйонів китайців, що винищує китайський нарід, виснажуючи його господарства для цілей зброєння і виступає як аґресор в Кореї та співвинуватець війни в Індо-Китаї. Доллес представив докладно, що пропонована Молотовим постійна „Рада П'ятьох" перетворилася б у практиці на другі Об'єднані Нації, перебираючи на себе всі їх компетенції і творячи масу комісій, що радили б до безконечности. Доллес здемаскував плян Молотова — перепачкувати задніми дверима комуністичний Китай до міжнародного світу, який відмовляється співпрацювати з ним, аж поки він не докаже своєї доброї волі утвердити мир на терені Кореї і Індо-Китаю. — З черги Бідо піддержав Доллеса, присвятивши свою промову головно справі Індо-Китаю та підкреслюючи вину комуністичного Китаю в піддержуванні війни. Так само Іден вимагав якнайскорше перейти до обговорення справи Німеччини й Австрії.

Англійська фльота не відвідає еспанських портів

Лондон. — На знак протесту проти останніх протианглійських демонстрацій в Еспанії, уряд Великобританії повідомив уряд Еспанії, що англійська морська фльота відкликує заповіджені приятельські відвідини в еспанських портах в Европі й Африці. Ці відвідини мали відбутися в місяцях лютому і березні. На чолі англійських воєнних кораблів мав плисти найбільший сучасний дреднавт „Ванґард", що перебуває тепер у Гібральтарі. Тому, що антибритійські демонстрації вибухли в різних містах Еспанії у зв'язку з Гібральтаром (нагоду до демонстрацій дало заповідження відвідин Єлисаветою II цієї твердині), лондонський „Таймс" підкреслив, що Гібральтар знаходиться у довшому посіданні Англії, як був він у посіданні Еспанії: Еспанія здобула його від арабів в 1492 році і володіла ним 212 років, а Англія володіє ним уже 250 років (від 1704). „Таймс" твердить, що мешканці Гібральтару не є чистокровні еспанці і що вони економічно користають з англійської влади. Вся без винятку англійська преса виступає проти претенсій Еспанії до Гібральтару. Еспанське міністерство інформацій офіційно оскаржило „ворожі режимові елементи" (комуністів) в тому, що вони використали студентські демонстрації, звертаючи їх проти існуючого режиму.

В Японії зник совєтський дипломат

Токіо. — Від останньої неділі зник другий секретар совєтської політичної місії (нормальної амбасади СССР в Японії ще не має, бо не підписав з ним форм. мирового договору) Юрій Растоворов. В зв'язку з цим кружляють сензаційні поголоски, починаючи від того, що совєтський комуніст покінчив самогубством після невдачі його шпигунської діяльности, включно до версії, що він втік до американської амбасади, шукаючи порятунку від совєтських аґентів, які ніби загрожували йому смертю. В минулому році японська поліція викрила, що один американський моряк передав Растоворову військові інформації. Моряка арештували, а скомпромітований Растоворов ніби попав через те у нервовий розлад.

Підвищення мінімуму заробітної платні до $1.20

Вашинґтон. — Секретар праці Джеймс П. Мічел зарядив підвищити найнижчу платню за годину праці у бавовняних і трикотажних фабриках з теперішніх $1,05 до $1,20. Це підвищення найнижчої ціни набуває сили за 30 днів після його проголошення. Секретар праці діяв згідно з законом Волша-Гілі про публічні контракти. Це підвищення відноситься до 112,000 робітників, які працюють у цій промисловості. Таке саме підвищення зарядив був секретар праці Моріс Тобін за президента Геррі Трумана, але воно не було здійснене. Противники підвищення найнижчої платні, яке зарядив Мічел, можуть зголосити в суді свій протест впродовж 30 днів. Подібним способом 200 підприємців бавовняної і синтетичної текстильної промисловости стримали підвищення мінімальної заробітної платні Тобена.

В АМЕРИЦІ

● Сенатська Банкова Комісія заявила, що ЗДА своїми фінансами допомагає Европі, яка розбудовує свій промисел і за американські гроші успішно конкурує з Америкою на світових ринках.

● Спікер Освальд Д. Гек заявив, що губернатор Дюї буде кандидувати на найближчих виборах і напевно переможе кожного демократичного противника.

● Голова Американського Медичного Товариства д-р Едвард Дж. МекКормік заявив, що він підтримує сенатора Брікера, який домагається обмежити право президента ЗДА. „Я гадаю, сказав д-р МекКормік, що ми повинні бути ізоляціоністами, бо ідеї Старого світу розчарували нас вже кілька разів".

● Конґресмен Френклін Д. Рузвелт, син покійного президента, що про нього згадують як про майбутнього кандидата на губернатора стейту Ню Йорк, обвинувачує губернатора Томаса Дюї в тому, що він спричинив своєю політикою обниження життєвого рівня мешканців Ню Йорку.

● На річному з'їзді американських хірургів повідомлено про випадки успішної трансплянтації здорових м'язів на місце утрачених паралічем, і в той спосіб лікували параліч, головним чином у дітей.

● Рада Нюйоркських Рабінів що об'єднує 600 ортодоксальних, реформованих і поступових рабінів, на своєму річному зібранні прийняла резолюцію проти пропозиції сенатора Брікера, що обмежує права президента ЗДА.

● Мехіканський уряд має великий клопіт із надвишкою робітничого населення, яке не може знайти праці у себе вдома. Робітники нелеґально втікають на праці до ЗДА, і американська влада мусіла відіслати назад коло одного мільйона осіб, які незаконно прибули до цієї країни. Згідно з законом, 200,000 мехіканських робітників могло прибувати щороку на сезонові роботи до ЗДА, але тепер цей закон неважний.

● Єлисавета II проголосила в четвер 28 січня через радіо прощальне слово до мешканців Нової Зеляндії і в суботу виїздить кораблем „Ґотік" до Австралії, найближчого етапу її довколосвітньої подорожі. 3-го лютого вона прибуде до Сиднею.

В СВІТІ

● Франція має щораз більший клопіт з недавнім султаном Марокко Юссефом, що його скинула й вивезла спершу на острів Корсику, а кілька днів тому, правдоподібно на Мадаґаскар. Тепер Арабська Ліґа оголосила, що не визнає нового султана Арафу, і що в цій справі арабські держави вишлють спеціяльні „місії доброї волі" до Еспанії, Ватикану й інших країн.

● Молотов виявився найбільшим, чи радше одиноким пияком серед міністрів закордонних справ, що радять у Берліні. На одному з вечірніх прийнять Молотов випив три чарки російської „водки" одну за одною. На другому прийнятті він конче хотів, щоб разом із ним випив горілку німецький кельнер, але той рішуче відмовився. Доллес п'є тільки помаранчовий сік.

● „Вістуни лиха", ворони, масово прилетіли до Берліну, і отаборились недалеко місця, де засідає конференція міністрів закордонних справ. Німецькі фахівці пояснили ці небажані відвідини похмурих птахів хвилею холодного повітря, що поширилася на північно-східню частину Европи, звідки ворони перелетіли на південний захід.

● Шведський король Густав Адольф, відвідуючи свої посілості, відкрив, що злодії закралися до одного з його незамешкалих замків у горах. Після переведеного обслідування дому, поліція вияснила, що це були не злодії, а якісь волоцюги, що, шукаючи пристановища в непогоду, знайшли його в королівському будинку.

● Наррімана, дружина колишнього єгипетського короля Фарука, яка подала на розвід з своїм чоловіком (перша його дружина теж з ним розвелася), погодилася віддати свого малого сина Агмеда Фуада на виховання батькові — аби тільки скорше дістати розвід.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City. N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75
В Джерзі Ситі і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЛЮДИНА — ЧИ МІТ?

На книжковім ринку появилася ще одна книжка про Френклина Д. Рузвелта (The Ordeab, by Frank Freidel). Літературний критик „Ню Йорк Таймсу", Чарлз Пур, почав рецензію на цю книжку такою цитатою з неї:

„Я мав цікаву розмову з Гербертом Гувером перед його від'їздом на Захід, на Різдво. Треба подивляти цю людину; як би я хотів, щоб він став президентом З'єдинених Держав. Кращого від нього бути не може".

Так висловився Ф. Д. Рузвелт про Гувера в 1920 році. Як знаємо, Гувер став пізніше президентом. При наступних виборах переміг Рузвелт. Пригадуємо, що за весь час свого урядування Рузвелт навіть знати не хотів, що Гувер ще живе і що загальне добро вимагало б користуватись з його досвіду та його великого авторитету, бодай в Республіканській партії, якщо не в загалу. Цього хотіли не тільки республіканці, але про це голосно й одверто говорили навіть визначні демократи. Одначе Рузвелт видержав вперто на своєму аж до самого кінця свого життя. Це йому завжди брала за зле навіть та преса, що ставилась до його особи з найбільшою повагою та поблажливістю і що довгими роками творила „Рузвелтівську леґенду".

Нова книжка про Ф. Д. Рузвелта, яка є тільки частиною великої праці про нього, займається періодом, заки він засів у Білому Домі. Таких праць появиться ще багато і їх можна буде рахувати не на сотні, а на тисячі, поки буде висвітлена як слід епоха, в якій так сильно заважила особа Ф. Д. Рузвелта на долі ЗДА і цілого світу. Покищо таких праць нема, а те, що появляється, це головно пеани, які вихваляють „чар" його особи і розписують про те, що „політика була в його крові". Навіть ця остання книжка, що її зараховують до „ліпших", не вільна від леґенд про Рузвелта, зокрема леґенди про те, що хвороба (параліч), на яку він терпів, цілком переродила його душу і зробила „покірним", а „покора" довела його до „величі". Про це є в цій книжці тільки натяк, але це ж саме було широко розреклямоване тому два роки в іншій книжці — „Рузвелт Трежурі". Уже тоді критика писала про несерйозність праць, присвячених Рузвелтові, і про „ідолопоклонство". Стараючись представляти особу і життя Рузвелта та його політичну діяльність в рожевих кольорах, приятелі та прихильники того роду писання не допомагають своїми спогадами утривалити добру пам'ять про Рузвелта, — писали критики. Во ж і найбільш прихильний критик політично-дипломатичної діяльности Рузвелта знайде в ній багато такого, що змушує сумніватись в великій силі і значенні його „хисту" та „чару". Рузвелт був же ж певний, що приманить своїм „чаром" Сталіна! Як політик, Рузвелт був переконаний, що різниці між ЗДА і „Росією" мають характер „психологічний, а не політичний". Тим пояснюється навіть його наївно-доброзичливе відношення до Сталіна як „дядька Иосипа" („Онкл Джов"). Вже кілька років тому згадував про це критик Г. Ґледстон, пишучи: „Що за неуцтво! Уявім собі, що ми називаємо „дядьком Адольфом" — Гітлера!"

Навіть найзавзятіший противник Ф. Д. Рузвелта мусить признати, як багато він зробив добра країні в її боротьбі з страшною економічною депресією, яку застав, обіймаючи президентську владу. Деякі реформи з цього часу мають справді історичне значення. На них спирається добробут, який вдержався до сьогоднішнього дня. Велика заслуга Рузвелта також і в тому, що він завчасу відчув гітлерівську небезпеку. Зате дуже захитане його політичне чуття і провідницький хист у відношенні до кремлівської небезпеки. Це останнє виходить тепер на яв у всій повноті. Прихильники Рузвелта хотіли б закрити це повінню „рузвелтіяди", себто творенням леґенд про людину, якої не було. Але вони зробили б Рузвелтові кращу прислугу, якби збирали та проголошували в першу чергу неофіційні документи, що стали б для істориків за джерело для відтворення постаті Рузвелта такою, якою вона була в дійсності. Тим часом у тих, що пишуть про Рузвелта, проявляється ніби страх, що Рузвелт не залишиться в історії таким великим, яким вони хотіли б його зробити. Їхні леґенди — це ведмежа прислуга Рузвелтові, країні та світові, а також вода на млин запеклих ворогів Рузвелта та його політики.

БРІКЕРОВА ПОПРАВКА ДО КОНСТИТУЦІЇ

Ще поки в Сенаті почали основну дискусію над запляннованою рік тому сенатором Джаном В. Брікером поправкою до конституції З'єдинених Держав, відбулася в у вашингтонському готелі „Мейфлавер" конференція головних прихильників і противників законопроєкту. Провідники з обох боків намагалися довести до компромісу, одначе це їм не вдалося. Наслідок того може бути такий, що під час дебат у Конґресі прийде до гострої виміни думок, а це знову може поділити в першу чергу Республіканську партію на два табори.

Коли рік тому республіканець, сен. Брікер зголосив плян поправки до Конституції, за неї заявилися поважні законодавці, як теж і громадські діячі з обох партій. Упродовж року, під впливом різних чинників, м. ін. й президента Азенгавера, склад прихильників і противників почав змінятися, і дійшло до того, що в самому республіканському таборі виявилися два протилежні погляди.

Як у пресі, так і в політичних колах Брікерова поправка належала досі більше до теоретичних міркувань, тобто до того, хто мав би в майбутньому іменем З'єдинених Держав укладати договори з чужинними країнами, не зважаючи на те, що в теперішній Конституції виразно признане це право президентові, спільно з Сенатом. Одначе тому, що в минулому, головно в переговорах з Совєтами на конференції в Ялті, вийшла з такої засади велетенська шкода для Америки, значна частина законодавців прийшла до висновку, що треба обмежити прероґативу президента й Сенату, щоб на майбутнє виключити такі несподіванки. З такого наставлення зродився Брікерів проєкт поправки до Конституції, який саме тепер передано під дискусію в повному Сенаті.

Проєкт охоплює п'ять секцій, з яких найважливіші перша і третя. Перша звучить: „Постанова договору, яка йде врозріз з Конституцією, не матиме зобов'язуючої сили". Третій параграф такий: „Конґрес матиме право управильнювати всі угоди виконної частини уряду й інші умови з чужинними країнами або міжнародними організаціями. Всі такі умови мають підлягати обмеженням, що їх накладе на договори цей артикул".

Мова законопроєкту добірна, згідно з вимогами кожного писаного закону. Тому проєкт може бути зрозумілим тільки у зв'язку з головним законом, тобто з самою Конституцією й її давнішими постановами. Саме над вияснениям самої цілі і можливостей проєктованої поправки йде тепер фахова і основна дискусія в правничих колах і в пресі. Коли почнуться дебати в Сенаті, тоді там будуть обговорювати не тільки накреслені параграфи конституційної поправки, але й поодинокі слова. Це дасть публіці нагоду зазнайомитися з історією Конституції й постановами, які досі зобов'язують, як у справах укладання договорів, так і відповідальности президента та законодавчих тіл.

Дискусія може тривати роками, і це передбачено в проєкті, накресленому сенатором. В секції п'ятій проєкту сказано таке: „Оцей артикул буде нечинним, якщо не буде ратифікований, як поправка до Конституції, трьома четвертинами законодавчих тіл кількадесяти стейтів, впродовж семи років від дня передачі його на таке ухвалення".

Правильний хід кожної поправки до американської Конституції передбачений в самій Конституції, де сказано, що поправку до Конституції має наперед ухвалити Конґрес З'єдинених Держав двома третинами більшости в обох палатах, а після того ухвала має бути піддана до ратифікації стейтам. Поправка стане зобов'язуючою, якщо дві третини стейтів її ухвалять. Це важка процедура і ухвалення поправки залежить від потреби або популярности запроєктованої поправки. Проєкт Брікера передбачає його ухвалення аж трьома четвертими стейтів.

Спротив проти поправки Брікера виявив президент Айзенгавер на пресовій конференції тому три тижні. На запит одного з кореспондентів президент відповів:

Колись кожний стейт, на підставі постанов Конфедерації, мав право припинити діяння договору. З уваги на те батьки народу ухвалили, що договір, належно ратифікований, має першенство перед кожним стейтовим законом. Якщо б до того дійшло, що за новим пляном заіснував би такий стан, як був колись, то очевидно, що президент не може на це згодитися.

Коли преса оприлюднила погляд президента, сен. Брікер якстій заявив, що Конституція не дає президентові права вмішуватися до ухвалювання конституційних поправок. Негайно після того провідник республіканської більшости, сен. Вільям Ф. Новленд, заявив, що президент має право виявляти свої погляди, бо він склав присягу, що оборонятиме Конституцію. Спір в самому республіканському таборі виявляє, що не легко буде осягнути згоду на проєкт Брікера, коли вже тепер атакується не тільки законопроєкт, а навіть право президента чи інших чинників на виявлення поглядів у цій справі

Микола Чубатий

ПОЛІТИЧНО-ІДЕОЛОГІЧНЕ ПІДЛОЖЖЯ ПЕРЕЯСЛАВСЬКОЇ УГОДИ 1654 Р.

IV.

Для переведення в життя свого пляну піддати Україну під протекторат Москви українські, москвофіли мусіли витворити в Україні відповідні промосковські настрої, в першу чергу серед некритичних мас селянства та козацтва, бо освічені верстви були протимосковські. До розворушування українських мас доволі багато обставин достачав сам характер української революції.. Динаміку революції Богдана Хмельницького давали протипольські настрої, одначе, стихійною силою повстання, зокрема на початку, були соціяльні конфлікти — боротьба за козацькі привілеї і згодом інтереси селянських мас, зрушених стихією повстання.

Цар та українська біднота

Якщо козаків можна було остаточно заспокоїти поширеним реєстром (як в Зборівській Угоді), то селян не можна було заспокоїти ніяким способом в границях Речі Посполитої, бо всяка угода з Польщею повертала панщину. Саме ці селянські маси, що визволили себе під час революції, ставали найтяжчою проблемою не тільки в угодах з Польщею, але навіть в рамах української самостійної держави. Тому ці селянські маси та нижча верства козаків, що була загрожена долішньою межею реєстру, ставала елементом найбільш податним для промосковської демагогії.

Хто слідкує за історією зростання самодержавства в Московщині, той спостереже, що навіть у Москві великі князі чи згодом царі в боротьбі за зміцнення своєї влади постійно апелюють до найнижчих верств, як їх мнимі оборонці перед багатими та заможними. І в Україні після Переяславської Угоди, для підірвання української державної влади гетьмана та козацької держави, Москва постійно апелювала до українських простих мас, як їх мнимий оборонець перед насильством гетьмана та старшини. Зрештою тої самої тактики уживали також большевики, закріплюючи свою владу над Україною. Тим арґументом, що, мовляв, цар є опікуном українських простих мас, послуговувалися також українські москвофіли, щоб приєднати українські некритичні маси для своїх промосковських плянів.

Одначе, українські москвофіли прийшли на світ в розпалі релігійної боротьби за православіє, а тому звикли уживати того арґументу навіть тоді, коли він не завжди мав реальну підставу в положенні українського православія. До того клич ідеалістичного, релігійного характеру краще надавався для масової агітації серед українських мас.

Шукаючи в тогочасних джерелах політичних кличів, під якими йшла агітація серед українських мас, за піддання України під високу царську руку, зустрічаємося з одним-одинокним ідеологічним кличем релігійного характеру: „Волимо під православного царя Восточного"! Той клич одновірности з Москвою лунав далеко і широко; інших ідеологічних кличів в часі Переяславської Угоди не зустрічаємо.

Чи українські православні потребували опіки царя?

Яке узасаднення мав той клич в реальному житті українського православія? Чи справді українське православіє було тоді в такому жалюгідному стані, щоб для його охорони треба було йти на дуже небезпечний шлях московського протекторату. Доля інших земель старої України-Руси, зокрема Новгороду Великого, мусіла б була бути великою осторогою. Та на ділі, хто знає історію православної Церкви в Україні напередодні повстання Хмельницького, той знає, що релігійний клич українських москвофілів за злукою з Московщиною був так само, як клич опіки царя над простими масами, звичайною демагогією, що не мала узасаднення в тогочасному положенні української православної Церкви.

Після вступлення на трон польського короля Володислава, релігійного ліберала, наступило заспокоєння православних в Речі Посполитій відомими „Статтями для заспокоєння Руського Народу" 1632 р. Унія вже тоді поробила такі великі поступи, що годі було думати про її ліквідацію в католицькій державі, тому вибрали компроміс і поділили єпископства та добра церковні по досить справедливій засаді, яка відповідала дійсним силам обох Церков. Православні дістали стару київську митрополію з величезними добрами Печерської Лаври та ще кілька єпархій.

Православна єрархія під новим митрополитом Петром Могилою, улеґалізована та заспокоєна, переживала світлий період свого розвою. Сказавши по правді, впродовж сотень років українська православна Церква не переживала такого золотого віку, як за часів Могили. Авторитет Церкви зріс незвичайно не тільки в Україні, але й поза Україною — на Балканах, на Близькому Сході й навіть у Москві за патріярха Нікона. Для прикладу скажемо, що „Катехизм" Петра Могили, себто засади віри православної, став підручником православного богословія на цілому Сході. Могилянська Колеґія, згодом Академія, стала правдивим першим українським університетом, що виховував сотні української освіченої інтеліґенції за зразками західньої культури, бо Могилянська Колеґія, не зважаючи на своє православіє, прийняла засади вчення західнього світу.

Не диво, що за ці можливості розбудови українського церковного та культурного життя вище духовенство було льояльне до польської держави. Митрополит Сильвестер Косів поставився до Переяславської Угоди цілком неґативно. Коли після 18 січня 1654 р. в Україні з'явився висланець царя і вступив у Києві до митрополита Косова з проханням приділити кусок церковного ґрунту під будову твердині для московської залоги, митрополит відповів йому прямо, що він ніякої угоди, складеної Гетьманом і козаками у Переяславі, не визнає і надалі живе зі своїм духовенством під своїм церковним правом без московської опіки.

Українські москвофіли та унійтський табір

З цього виходить ясно, що клич українських москвофілів про оборону православної віри був штучно спрепарованим, був звичайною демагогією, яка не мала підтримки від проводу православної Церкви в Україні. Це був клич зручно продуманий українськими москвофілами та деким з релігійних екстремістів по лінії московських інтересів для зрушення малоосвічених українських мас. Цей клич був так масово поширений, що йому мусів піддаватися також сам Хмельницький, що знаходило відгомін у протиунійтських клявзулях трактатів з Польщею, які робили через це самі трактати мало викональними та шкодили українській справі.

Не слід забувати, що поважна частина українців в Речі Посполитій у цьому часі вже були уніятами. Уніятська Церква мала вже свою організацію, і тому такі клявзулі були звернені проти великої частини самих українців і відтручували їх від співпраці з революційним українським урядом. Можна було б навести багато фактів, коли українці, навіть заслужені для української культури, протиуніятським вістрям української революції були насилу заганяні в табір противника для рятування свого життя та своєї Церкви.

На це розбиття українського народу на два політичні табори самими таки українцями мало хто звертав увагу із наших істориків, а воно було одним із важливих моментів в слабості української революції. Вона була б куди більш масова, коли б загальнонаціональними кличами

(Закінчення зі стор. 3)

Володимир Барагура

ВОЄННІ СПОГАДИ СІРОЇ ЛЮДИНИ

Хоч здасться нам, що події останньої світової війни відбулися щойно вчора, фактично від початку цього збройного конфлікту проминуло п'ятнадцять років. Це поважний протяг часу, який дає змогу глянути на воєнні події з певної перспективи. Отже вони, не зважаючи на всю їх свіжість, перейшли до історії.

І ця історія повинна бути збережена для майбутнього. Вона мусить бути списана й опублікована. А в ній не сміє бракувати й тієї частини, що стосується української справи. Як учить досвід, чужинці, які писатимуть історію світової війни, промовчуватимуть українські справи, або писатимуть про них тенденційно, а то й зовсім фальшиво. Тому обов'язок написати правду про українську справу під час другої світової війни лежить на нас самих.

Не легко це прийдеться. Бо майбутній наш історик стане перед непоборною трудністю — відсутністю документарних матеріялів. Більшість із них безповоротно пропали під час воєнних дій, чи то знищені бомбами, чи вивезені одними або другими окупантами. Інші будуть трудно доступні, бо зберігаються в державних архівах різних країн, що брали участь у війні.

Тому прийдеться сягнути до іншого джерела — спогадів. Хоч вони й не мають документарної важливости, бо здебільша не розпоряджають датами, цифрами, письмово зафіксованими й урядово потвердженими фактами (людська пам'ять недосконала, а тільки одиниці вели систематичні записки), то в тому випадку вони незаступні, як єдині дані. Зрештою навіть якщо б пощастило зібрати відповідні документарні матеріяли до української справи під час другої світової війни, спогади, як їх доповнення, незаступні, бо вливають душу, кипуче життя в мертві факти. Деякі прояви життя й події були б неясні й незрозумілі без пізнання їх генези, яка часто може бути висвітлена тільки спогадувальним шляхом. Бо документ — це звичайно вже останнє оформлення певного процесу, що довгий час назрівав і переходив різні периферії, поки остаточно завершився. А всі ці переходи — це ступневе його ставання, рідко зафіксоване документарно. Про них знають тільки люди, які брали участь у формуванні даного факту.

Спогади можуть мати загальний характер, можуть стосуватися цілости національного, політичного чи громадського життя, а можуть обмежуватися до окремих його ділянок, напр., політики, адміністрації, економії, культурно-освітніх, чи релігійно-церковних справ. Часово можуть охоплювати повний період, або бути лише його фрагментом. Можуть теж стосуватися тільки однієї події, чи моменту. Спогади можуть бути з пам'яті, а можуть опиратися на записках. Тоді вартість їх стійкіша.

Дехто побоюється, що вартість мають тільки спогади провідних людей, визначних діячів, які займали керівні становища, бо тільки вони стояли близько подій, знали всі їх закулісся та мали вплив на їх хід. Одначе не менше значення мають також спогади „сірої людини". Вони не сягають у глиб, у корінь фактів, подій, історичних процесів, зате показують буденні прояви життя в усій його ширині, віддзеркалюють погляди й настрої загалу, показують, чим жила, як думала, оцінювала події й реаґувала на них пересічна людина. Тієї повноти, щирости, безпосередньости, життєвої правди здебільша бракує спогадам провідних людей, які часто втрачають з ока, або й загалі не знають із першої руки широкого життя. Тому спогади однієї й другої категорії людей взаємно доповнюються й однаково важливі, тільки вартість і значення їх лежать в інших площинах.

Дехто тієї думки, що в спогадах занадто сильно акцентований особистий елемент. Особистого елементу в спогадах не дасться уникнути, зрештою в тому й лежить їх особливість. Але він так довго не обнижує вартости спогадів, поки зберігає в собі одночасно елементи типовости й поки за вузькоособистими справами не губляться справи загального значення. Особисті переживання спогадувача мусять бути тільки тлом, тільки вихідним пунктом, який дозволяє йому перейти від особистого до загального.

Хто почуває себе на силах, повинен такі спогади писати, без уваги на те, чи буде негайно нагода їх опублікувати. Але списані, вони збережуться і за певного часу й обставин можуть бути використані. Час принаглює взятися за таке діло. Бо пережиті події й відомі факти блїднуть, затираються, а то й забуваються зовсім, а люди, що їх носять, часто сходять у могилу, поки візьмуться за діло.

Л. Івченко

ПРИЇХАЛИ ДО АМЕРИКИ

(1)

Бар-ресторан середньої руки. Проти глядача двоє вхідних дверей з написами „МЕН" „ЛЕДІС". Зліва прилавок бармена, над ним видно пляшки і реклями. Посередині стоїть каса. Збоку — музична машина.

В барі порожньо. Тільки ЛУЇ сидить, нервово і нетерпляче стукаючи пальцями по столі. СТЕПАНЯК порядкує за прилавком, закінчуючи робочий день: виносить тарілки, витирає столи, миє склянки і т. д. З правого боку видно двері до кухні.

ЛУЇ — Дайте мені ще пива!

СТЕПАНЯК (ставить пиво) — Здається, хлопче, ви сьогодні даремно чекаєте.

ЛУЇ (сердито) — Ви щось тратите на тому? Я сиджу і п'ю ваше пиво — і навіть маю намір заплатити. Більше вас нічого не обходить.

СТЕПАНЯК — Окей, хлопче, окей! Я не винен, що вона не прийшла.

ЛУЇ — Чому старі люди вважають, що можуть совати свій ніс у чужі справи?

СТЕПАНЯК — На біса мені здалися ваші справи?.. Тільки я вже кілька місяців бачу, що ви з нею ходите, а що сьогодні її нема, а вже пізно...

ЛУЇ (дивиться на годинника) — Ще чверть до дванадцятої. Це той час, коли я ще маю право сидіти тут і пити своє пиво, і бути спокійним, що мені ніхто не перешкодить. Зрозуміло?

СТЕПАНЯК (відходить за прилавок) — Вам, молодим, не можна сказати привітного слова. Ви зараз вилазите із своєю гордістю. І за чверть години я таки закриваю бар! (Виносить тарілки в кухню).

ЛУЇ (п'є пиво, набурмосений і злий).

СТІВЕН (зазирає в двері і, побачивши ЛУЇ, швиденько оглядається навколо і нечутно підходить до нього. Говорить неголосно, але тоном п і д к р е с л ю ю ч и значущість слів) — Маєте щось проти компанії?

ЛУЇ (забуваючи в своєму незадоволенні про всякі попередні конспірації) — Тут повно порожніх столів.

СТІВЕН (підкреслюючи ще більше) — Так, але я питаю вас: маєте щось проти компанії?

ЛУЇ (підтягається на стільці і уважно дивиться на Стівена. Ще сердито, але вже з нотками покори в голосі) — Що можна мати проти компанії?

СТІВЕН (так само) — Дехто любить самоту.

ЛУЇ (знехотя скоряючись) — Не я, в усякому разі. Прошу сідати.

СТІВЕН (сідає і знову озирається по кімнаті) — Нам доводиться шукати вас по барах, бо ви не з'являєтеся на виклики.

ЛУЇ (недбало) — Я був зайнятий... Мав купу приватних неприємностей...

СТІВЕН — Нас не цікавлять ваші приватні справи. Ви не принесли грошей, які на вас накладено. Партія має непередбачені видатки.

ЛУЇ — Я сам маю непередбачені видатки... Саме тому й не приходив, що не мав вільних грошей. На фабриці в мене деякий застій... І в мене тут теж... одна делікатна справа.

СТІВЕН (глумливо) — Делікатна справа! Не думайте, що ми нічого не знаємо. Ми — все знаємо! Дівчина, як завжди! Як тільки комуніст зв'язується з дівчиною із чужого оточення — він починає нехтувати партійними обов'язками. Чому ви не закохалися в якусь партійку? У нас дівчат більше, ніж треба.

ЛУЇ (твердо) — А це вже вас не обходить! Я вибираю дівчину для себе, а не для партії.

СТІВЕН — Це — крайній індивідуалізм! Ми не можемо терпіти таких речей.

ЛУЇ (уперто) — То й не терпіть. Я вас сюди не кликав і ваших казань слухати не хочу.

СТІВЕН (стискаючи кулаки) — Вся біда з вами, американцями, в тому, що ви занадто сентиментальні... Ви й до партії йдете з сентиментальности. А нам цього не треба. Ми потребуємо міцну, загартовану і здисциплиновану армію. Раз ви вступили до партії — все ваше життя належить їй — любов, гроші, політика — все, з початку й до кінця... Тільки так можемо ми досягнути нашої великої мети!

ЛУЇ — А хто ж це ми? Я вас взагалі не знаю, вперше бачу.

СТІВЕН — Але я знаю і вас і про вас! Хто я — це не ваша справа! Я той, кого прислано і чиї розпорядження ви мусите виконати, бо то не мої розпорядження! Для вашого власного добра раджу вам їх виконати.

ЛУЇ — О, ще один таємний комісар з Москви! Правду сказати, на мій погляд ви всі дуже любите, щоб ваші р о з п о р я дження виконувались! Це вас найбільше тішить! Не знаю, чому я мушу тішити ваше самолюбство.

СТІВЕН — А ви не думайте! Вам думати не належиться! Комуніст не потребує думати — за нього думає партія. Ви не можете знати всього розмаху її задумів.

ЛУЇ — Та й ви теж не знаєте — то чому кричите на мене? Ми з вами обидва — тільки пішачки, і нема чого нам один перед одним бундючитись.

СТЕПАНЯК (виходить з кухні і підходить до Стівена) — Ви чогось бажаєте?

СТІВЕН — Ні, дякую. Я заскочив на хвилину, побачивши знайомого. (Розглядається навколо). Маєте прекрасний бар! Чудесний! Рідко зустрінеш такий в цій околиці...

СТЕПАНЯК (не зворушений) — Дякую, містер. Робимо, що можемо. А околиця не зла, люди спокійні, не можу поскаржитись...

СТІВЕН (сердечно) — То як же, Луї, друже? Коли побачимось?

ЛУЇ (покірно) — Гаразд... завтра я постараюся занести вам...

СТІВЕН (перебиваючи) — О, з цим листом ви не турбуйтесь — я заскочу до вас... скажімо, завтра о другій годині в вашому офісі... Гаразд?

ЛУЇ — Гаразд.

СТІВЕН — Ол-райт! Тільки не примушуйте мене чекати — я людина зайнята, як ви знаєте. (Виходить, у дверях зустрічаючись з Кітті, яку оглядає похмуро і недоброзичливо).

КІТТІ — О, Луї, мій хлопчику, я так і знала, що ви чекали на мене тут.

ЛУЇ — Не будьте такі певні — іншим разом можете мене тут і не застати...

КІТТІ (гладячи його по голові) — О, коли я вас не застану, я побіжу вас шукати... Ні, справді, Луї, я дуже жалую, що спізнилась, але я не думала, що наша поїздка затягнеться аж до півночі.

ЛУЇ — Яка поїздка? З ким?

КІТТІ — З одним хлопцем, ви його не знаєте. З Джоном. Купив собі новісінький „бюїк" — і запросив мене випробувати його... Ох, як ми летіли! Спочатку він дав шістдесят миль, потім шістдесят п'ять — поліція погналася за нами. Тоді він натиснув — не знаю, думаю на вісімдесят — і ми майже втекли, але тут вискочила поліція з другого боку — і ми мусіли спинитися... Поки нас возили на поліційну станицю, поки списали протокол — поки ми доїхали назад — я й спізнилася.

СТЕПАНЯК (хитає докірливо головою) — Гнати нову машину відразу на вісімдесят миль!.. Ваш хлопець не надто розумний, міс...

Мирослав Прокоп

СУЧАСНА ВИЗВОЛЬНА БОРОТЬБА УКРАЇНИ Й ЕМІҐРАЦІЯ

(6)

Водночас визвольна боротьба нашого народу знаходила великий відгук в чужинецькій пресі на Заході, що причинилось до переконання західніх народів у великій мірі про те, що Україна по війні непокорена та що дальше бореться за волю. Ще в 1953 році можна було знайти офіційне потвердження цієї боротьби, що його зробив один американський дипломат у вересні 1953 на сторінках журналу „Ю. С. Нюз енд Ріпорт".

Очевидно, що ця боротьба коштує нашому народові великих втрат. Але, по-перше, вона є нам накинена і оминути її неможливо, так само, як напр., не було можливим оминути полудневим корейцям війни з большевиками. По-друге, втрати в боротьбі є завжди менші як без неї. Прикладом цього є голод на Україні в 1932 році, який забрав нам мільйони людських істот. В такій ситуації і тепер боротьба є неминучою, дарма, що сучасна мирна обстановка в світі заставляє її до звужених форм та накидає вимогу перетривання сучасної деконьюнктури.

Окремим питанням у сучасній боротьбі визвольного руху в Україні є питання його програмових позицій. У зв'язку з цим питанням постало на еміґрації також чимало неясностей. Деколи доходило навіть до того, що дехто на еміґрації намагався закидати людям, що ведуть боротьбу на рідних землях проти московського большевизму, відступництво від принципових позицій української національної ідеології і програми. Закиди ці настільки безпредметні, що можна б їх взагалі не згадувати, але не можна того зробити вже тому, що програмовим позиціям боротьби проти Москви приписує український визвольний рух дуже велику вагу і тому важливо, щоб ця справа знайшла належне зрозуміння також на еміґрації.

Тут треба передусім усвідомити, що таке СССР, з усім його апаратом фізичного терору і насильства що таке, з другого боку, український визвольний рух. Идеться при тому про чисто фізичну розцінку сил і спроможностей, бо коли говоримо в одному рядку про большевицьку систему і українське підпілля, то мусимо зразу усвідомити, що ці два чинники є в стані боротьби і обидва прагнуть до знищення свого ворога. Усвідомлення того вихідного факту допоможе зразу зрозуміти, перед яким ґігантичним завданням стоїть український нарід, зокрема його визвольний рух. Бо якщо йдеться про большевицьку правлячу систему, то тут маємо діло з величезною імперією, що диспонує величезними ресурсами сили внутрі й назовні, що поневолює десятки народів, та з голосом якої сьогодні рахується весь світ.

Коли тепер, побіч тієї сили поставити сили українського підпілля, чи й взагалі українського народу, то чи значить це, що наш нарід веде безперспективну боротьбу, що шансів там жадних немає, що ті, які сьогодні в підпільних умовах завдають ударів ворогові і кличуть нарід до витривання, що всі вони є тільки приреченими на знищення фанатиками?

Ні в якому разі. Діло в тому, що не дивлячись на всю силу сучасної російської імперії, у Кремлівській залізній стіні існують серйозні внутрішні щілини, які роблять визвольну боротьбу проти большевизму не тільки можливо, але також з шансами на остаточну перемогу.

5. Внутрішні конфлікти в СССР та можливість революційної боротьби.

Що ж творить оту слабість большевицького режиму, що творить ті щілини в кремлівській системі, які лишають місце для визвольної боротьби?

Із більшої кількости елементів, що їх в оцінці тих справ висувають публіцисти з рідних земель, треба назвати два головні, а це:

а) загальне невдоволення мас,

б) внутрішнє загнивання режиму.

Коли говорити про невдоволення мас, то треба знову брати до уваги два головні моменти.

По-перше, це важкі, порівняно з умовами в інших країнах Европи, умови побуту пересічного громадянина СССР, які виявляються в економічній експлуатації людини ніким не контрольованим державним апаратом як також в соціяльно-політичному поневоленні одиниці апаратом поліційного терору. Сюди належать такі справи, як мала заробітня платня при довгих годинах праці, система стахановського визиску, тобто підвищення норм праці, важкі мешканеві умови, труднощі в одержуванні товарів ширшого вжитку тощо. Сюди належить також пересит офіційною большевицькою пропаґандою брехні, штучного роблення ентузіязму, а з другого боку, недостача основних громадських свобід, що в XX сторіччі стали власністю навіть відсталих суспільств поза СССР, отже свободи слова, преси, зборів тощо. На Заході панує думка, що скільки таких свобід не було і в царській Росії, теперішній стан не викликає невдоволення мас. Хто таке говорить, забуває, що в цьому відношенні СССР і царська імперія, при всій їх подібності, зовсім не те саме. Між ними лежить велика національно-демократична революція 1917 року, українська і взагалі східньо-европейська, в процесі якої народи висунули певні національні та соціяльні гасла і за них боролися проти російсько-царської реакції і проти російсько-большевицької реставрації. Зрештою, наслідком п'ятирічної кривавої революційної боротьби російсько-большевицькі реставратори імперії і рабства змушені були пообіцяти виконати гасла також національно-демократичної революції і записати відповідні свободи в конституцію СССР. Формально уряд зобов'язаний закони ці виконувати. Цього не було за царату.

Звичайно, всі оті ґарантії існують в СССР тільки на папері. Але власне тому й відроджується постійно конфлікт. Цей конфлікт підсилює постійне роздвоєння між теорією і практикою, між тим, що режим голосить і що робить, що обіцяє і що переводить в життя. Дехто на Заході каже: добре, такий стан існує вже в СССР довгі роки, але революції там досі немає. Це вірно, але й вірно й те, що там точиться постійна боротьба. Перед лицем того, що рівновага в СССР утримується або небезпечним терором, або небезпечними поступками, нема ґарантії, що в свій час ця боротьба не перейде у форму революційної кризи. Ми ж є свідками живучости ідей національної і соціяльної свободи, коли сьогодні волю здобувають навіть відсталі колоніяльні народи і живучість цих ідей в самому СССР демонструє безперервний спротив і визвольна боротьба. Що сила тих ідей величезна, того свідомі також самі керівники Кремлю, і тому вони завжди намагаються вмовити в громадянина СССР, що все ґарантується законом тощо.

(Продовження буде).

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Аллентавн, Па.

З діяльности Українського Чоловічого Хору округи Лігай Велий.

Від часу свого заснування, т. є. від 6-ти. років, Український Чоловічий Хор округи Лігай Велий, з осідком в Алентавн, присвячує у своїй праці окрему увагу сезонові Христового Різдва, щоби співом українських колядок та щедрівок дати українцям в Америці хочби маленьку ілюзію різдвяних традицій в нашій, тепер московським окупантом поневоленій, Батьківщині, в Україні, а американців познайомити з музичною культурою українського народу, якого незаперечним виявленням є наші українські коляди і щедрівки.

Свій цьогорічний різдвяний сезон започаткував хор дня 20-го грудня 1953 своїм виступом в шпиталі хворих ветеранів Американської Армії в Котцвил Ветеран Госпітал, віддаленому на 60 миль від Алентавну. Відспівано низку колядок та щедрівок, при чому обдаровано хворих з 500 пачок папіросів та 270 мішків солодощами, приготованими дружинами хористів. Відспівані колядки зробили помітне враження на хворих, а один з них, українець, на вступі просив, щоби заспівали коляду „Бог Предвічний", бо він її чув останній раз ще в 1941 році, перед відходом на службу в Американській Армії. Тепер, коли знайшовся в шпиталі, „навіть української мови не чую". Хор пішов на зустріч бажанню нашого хворого ветерана, чим викликав у нього радість, що проявлялася в його очах. Як різдвяний дарунок від українців-хористів, передано до бібліотеки шпиталя один примірник книжки І. Мірчука; „Юкраїне енд Іте Піпл". Управа шпиталю і хворі щиро вітали хор, дякували і просили загостити до них на слідуюче Різдво.

Як кожного року, хор співав чотири рази українські коляди і щедрівки для місцевої радіопередачі в Алентавн і Бетлегем, а саме, на Свят-Вечір в г. 2:30 попол. і 8:30 веч. Голова хору п. Володимир Пипюк передав привіт та побажання висловлюючи жаль, що земляки в Україні не можуть слухати української коляди.

Дня 10 січня 1954 року, хор улаштував в залі Лігай-Сенґербунд в Алентавні „Рідвяний Концерт". В його програму входили в першому відділі українські колядки і щедрівки, в другому українські народні пісні. Хор співав на тлі гарно прибраної сцени, три царі йдуть з дарами вітати Боже Дитятко слідом за зіркою а під тим різдвяний привіт „Христос Раждається". Хоч погода цього дня була для концерту дуже несприятлива, сніг, дороги покрилися ожеледдю так, що з околиць Алентавну тяжко було прибути, всеж на залі було 400 осіб, які в захопленні оплескували кожну точку програми. Між колядами „На Орданській річці" і „Святі сиділи" чотири парі дітей і молоді старої і нової іміґрації, обдарували хор чотирьома кошиками прегарних квітів від 23-го відділу ОДВУ в Алентавні, від Мамів Укр. Прав. Церкви в Алентавні, від американця-любителя української пісні п. Івана Сиопека та інших. Від імені хористів подякував голова хору п. Володимир Пипюк, за приявність на концерті і за квіти. По концерті відбулася танкова забава, на якій пригравала оркестра „Оркете" під проводом п. Михайла Шквіра мол. О 12 год. вночі, на закінчення старого і привіт нового років, оркестра заграла гимн „Ще не вмерла Україна", що його всі приявні вислухали стоячи та співаючи з оркестрою.

Квіти, що їх олержав хор, передано до шпиталю „Секрет Гарт Госпітал" на руки Сестри Настоятельки, з дорученням роздати хворим.

На майбутнє хор запрошений до участи в концерті, що буде улаштований дня 31-го січня 1954 року в 97-му річницю існування Німецького Співочого „Лігай Сенґербунд", з проханням відспівати, між іншими піснями, коляду „Бог Предвічний". В концерті беруть участь 9 німецьких хорів, і Чоловічий Хор як ґість.

Дня 7 лютого Український Чоловічий Хор закінчить свій Різдвяно-колядовий сезон, улаштовуючи концерт українських колядок, щедрівок та народних пісень у Филаделфії з тамошньою Філією Українського Конґресового Комітету в залі Українських Горожан при вул. Френклін.

На закінчення треба підчеркнути, що Український Чоловічий Хор округи Лігай Велий, себто Алентавн, Бетлегем і Нортгемптон у своїй скромності не має претенсій бути зачисленим до ряду найкращих хорів, одначе до того змагає. Члени хору своєю наполегливістю в праці, своєю любов'ю до української пісні, не жаліючи труду та часу, що його не багато мають на відпочинок після цілоденної праці, та матеріяльних засобів на удержання хору, змагатимуть до того, щоби українську народну пісню подати слухачам в її блеску, красі та чарі, щоби дати свій вклад до поширення культури українського народу між американцями. До цього змагає в перщій мірі енерґійний, талановитий та обдарований відчуттям душі українського народу в його пісні диріґент хору, п. Олексій Дідух. Допомагає йому в цьому змаганні молодий акордіоніст п. Тарас Пипюк, американський українець з 3-го покоління.

Як новий еміґрант-скиталець мушу підкреслити ще одну сторінку хору а саме: члени хору це 90 процент тут в Америці роджені та в інших, як в нашій Батьківщині, умовинах виховані українці 2-го і 3-го покоління (на 30 хористів — 5 скитальців), які шість років тому з власного почину, ідейности, та відчуття потреби плекання культу української пісні цей хор оснували і його піддержують, мимо всяких труднощів і перешкод. Це беззастережно підносить високо ідейну вартість хору та його членів і ставить його в ряд нечисленних унікатів на американському ґрунті.

Володимир Чубатий,
кореспондент хору.

ЧИТАЙТЕ НАЙСТАРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК „СВОБОДУ"

ПОВІДОМЛЕННЯ УКК

З ПРИВОДУ СМЕРТИ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ АНДРІЯ ЛІВИЦЬКОГО ТА ВШАНУВАННЯ ЙОГО ПАМ'ЯТІ

Український Конґресовий Комітет Америки цим сповіщає усе Українське Громадянство в З'єдинених Державах, що 17 січня цього року, в місті Карльсруге, в Західній Німеччині, відійшов у вічність

Президент Української Народної Республіки в екзилі, Андрій Лівицький.

Від ранньої юности, покійний Президент все був у перших лавах борців за національне й соціяльне визволення Українського Народу.

Коли ж, з революцією 1917 року, на Україні почався спонтанний рух відродження Нації та історичний процес будови незалежної Української Держави, покійний Президент цілком віддався політичній праці, увесь час перебуваючи на видатних становищах в Уряді Української Народної Республіки та виконуючи важливі й відповідальні завдання.

24 травня 1926 року, в Парижі, упали ворожі стріли, скеровані у репрезентанта української визвольної боротьби — Головного Отамана та Президента Української Народної Республіки — Симона Петлюру — і тоді Андрію Лівицькому, — на той час Прем'єрові Уряду Української Народної Республіки — на підставі закону, припало переняти найвище становище — Голови Директорії й Головного Отамана Військ Української Народної Республіки.

Від того дня і аж до кінця свого життя, протягом майже 28 літ, Президент Андрій Лівицький, серед змінних і нелегких обставин життя і праці в екзилю, виконував важкі обов'язки Репрезентанта поневоленої України.

В останніх роках життя Президента, коли, після другої світової війни у Західній Німеччині скупчилась еміґрація зі всіх земель Соборної України, з Його ініціятиви покликано до життя Українську Національну Раду — як передпарлямент, а його бажанням було довести до консолідації всіх українських політичних сил по-за Батьківщиною.

Умираючи, Президент Андрій Лівицький залишив свій Заповіт, в якому закликає товаришів і співробітників, і усе українське громадянство на чужині міцно тримати прапор Державного Центру Української Народної Республіки і об'єднаними зусиллями провадити визвольну акцію, а Українському Народові на Батьківщині бажає сил та витривалости у його героїчній боротьбі з лютим ворогом.

Український Конґресовий Комітет Америки, віддаючи шану Постаті Покійного Президента, закликає українське суспільство в З'єдинених Державах — відповідно до місцевих обставин і звичаїв — гідно вшанувати пам'ять Заслуженого Державного Мужа і Достойного Громадянина.

Український Конґресовий Комітет Америки.

Політично-ідеологічне підложжя Переяславської Угоди 1654 р.

(Закінчення зі стор. 2)

ми потрапила згуртувати цілий український нарід під прапором Хмельницького. Тепер, коли важилася доля України, ідеологічний клич оборони православія в руках українських москвофілів готував тільки шлях для переяславської капітуляції.

Українські москвофіли та їх праця

Про розміри того москвофільського табору маємо доволі поверхові відомості, і ця справа потребує ще основніших дослідів, які тепер поза Україною, з браку доступу до архівів у Києві та Москві, майже неможливо зробити. А справа ця першорядної ваги, бо йде про це — хто, властиво, був справжнім винуватцем переяславського нещастя України.

Вже при тих поверхових відомостях можна сказати, що до того табору належала згадувана вже група традиційних українських москвофілів. Вона мабуть мала в собі якусь групу нижчого православного духовенства, якусь частину серед козацької старшини, що негайно по Переяславській Угоді кинулася до царя з проханнями про надання їм різних дібр, поминаючи свого власного гетьмана та власну державну владу, все таки збережену в Переяславі. Ці перегони за наданнями різних мастків в Україні царем роблять пригноблююче враження на дослідника тих часів. Зрештою ця група москвофілів потрапила сфанатизувати темні низи аґітацією релігійної та соціяльної опіки збоку царя.

В Переяславі існувала сильна група, яка напирала всіми способами на те, щоб піддання України під високу руку царя сталося дійсністю, без огляду на наслідки та на умови тої злуки.

Сам гетьман Хмельницький вагався поміж пресією освіченої групи самостійників та

Роля Хмельницького

пропольської орієнтації і промосковською групою. Саме в січні 1654 р. переживав він, як сказано, хвилі тяжкої душевної депресії після смерти сина Тимоша та після заламання молдавських плянів і шукав радше спокою, сподіваючися той спокій та безпеку знайти в злуці з Москвою. Тому піддавався натискові українських москвофілів та збаламучених мас.

Все ж таки, піддавшися цій пресії, він старався врятувати можливо найбільше права для української держави під протекторатом Москви. і тому негайно по Переяславській Угоді взявся зі своїми помічниками до опрацювання правного стану України під московським протекторатом, який мав бути предметом переговорів української делеґації з царем у Москві в березні 1654 року. Замітне, що на послів України до Москви Хмельницький вибирає якраз таких людей, які дуже холодно ставилися до наближення України до Москви, а саме полковника П. Тетерю та суддю Зарудного — представників інтеліґентської частини українського громадянства. Оце — політично-ідеологічне підложжя Переяславської Угоди, найбільшої помилки українського народу за століття його історії.

Нарешті ще одна справа, а саме, чи Хмельницький був зручним дипломатом? Це фраза, яка так часто повторюється в нашій публіцистиці мимо іншого погляду на цю справу Шевченка та мимо того, що все ж Хмельницький відповідальний за Переяславську трагедію України. В обличчі Переяславської помилки критичний історик ледве признає Хмельницькому титул зручного дипломата. Хмельницький був геніяльним військовим стратегом, він був досконалим військовим і навіть адміністраційним організатором, який створив з нічого українську військову силу та рамці української держави без забутої вже сотками років старої традиції. Одначе дипломатом він не був і ця саме його слабість не принесла Україні повного визволення, а тільки шлях до національної катастрофи необчислених наслідків. Важко поставити побіч прикмети зручного дипломата і переяславську трагедію 1654 року.

Кінець

З наших буднів

ДВА СВЯТА СОБОРНОСТИ

Які ж два, коли було тільки одне, скажете. Адже ж погодилися, об'єдналися, і т. д.

А я далі казатиму, що було два соборницькі свята: одне, офіціяльне, Мангеттен Сентер — в неділю. Друге, традиційне, в Мангеттен Плаза — в суботу. Тут маю на думці Просфору хору „Думка".

Все ж таки добре сталося, що не було трьох Свят Соборности. Маєстат смерти покійного Президента втихомирив деякі розгарячковані уми, а наша Метрополія щасливо уникнула ще одного скандалу.

Це був, ніби, останній акт волі Покійного, вже з-поза меж Дочасности, ох, який же символічний, який багатомовний! Вчорашні противники засіли дружньо в президії і на залі, але не дивилися один на одного надто дружньо й доброзичливо. Може, слухаючи палких слів про Великі Акти на Софійському майдані, в глибині душі таки шкодували, що не обходять того Свята кожний у власному ґетті?..

До програми Свята не маю що додати, міг би, евентуально, відняти одну, чи дві промови. Шкода, однак, що три-чверти залі не розуміли „моцної" стилем та ідеями промови голови УКК. Сусід, що сидів поруч, запримітив: „Яке щастя, що маємо такого Добрянського"! Я не хотів йому пригадувати, як ще несповна рік тому того самого Добрянського „скидали з голови"... Зрештою — людська пам'ять є коротка.

Адвокат Ярема дуже ґалянтно представляв авдиторії свого партійного колеґи, посадника міста, пана Ваґнера. Завжди спокійний і стриманий, цим разом атакував мікрофон із темпераментом Майка Пізнака. Пан Мейор чемно перепросив, що не може довше побути з нами, мусить йти додому пакувати валізки, бо в понеділок „муфується" до нової резиденції.

Наша публіка, що для неї маніфестації стали вже насущним хлібом, реаґувала на деякі виступи досить оспало. Зокрема ті, що були в суботу на Просфорі. Прімали сконсолідованим фронтом. Найактивнішу участь в Святі брали залишені мамами діточки, піднімаючи на коридорах несамовитий, просто, галас. Спитав би я Шановний Комітет — навіщо мобілізувати стільки впорядчиків, коли нема кому зробити порядку з дітьми, і чесний патріот не має змоги спокійно подрімати на Маніфестації.

До Просфори хору „Думка" теж не маю що додавати, бо вже сама „Думка" додає нам кожного року якусь нову несподіванку. Приємну, розуміється. Минулого року запрезентувала нам „Малу Думку", цього року — Симфонічну Оркестру. Правда, голова Т-ва, інж. Осадца, назвав її лише „ембріоном", але, як на ембріона, то він досить голосний. „Добрий вечір тобі..." — у виконанні обох „Думок" та Оркестри робило могутнє, хвилююче враження. Скажу подібно, як той сусід у Мангеттен Сентер: „Яке щастя, що маємо в Ню Йорку такого диріґента, як О. Микитюк!"

Ну, пан Степаняк також досить намозолився зі своїми „бойсиками", але недармо: будуть з них люди! А про невтомного Льоня Крушельницького ходить така леґенда:

Як годинник видзвонив 12-ту годину, з заведення Петра Яреми прийшли на Просфору два небіжчики і спитали Льоня в гострій формі, чому він забрав їм ялинку з „офісу"? Льоньо запевнив їх, що ялинку випозичено тільки на цей один вечір. Після того заспокоєні небіжчики відійшли на свої бази.

Ще кілька слів про соборницький аспект Просфори. Так, Просфора мала наскрізь соборницьке обличчя! Кинути було оком на це море голів (по плечі, зі скромности, не згадую!) на десятки столів — хто вже не сидів при тих столах, які групи, партії, ідеології та території не були заступлені!.. Правда, деякі були окуповані „кліками", але вже по першій склянці „Вірджінія" бар'єри стали ламатися, насторожения зникало, серця топніли, мов віск, а потім почалася справжня „мандрівка народів" від стола до стола, і помішалися „нові" з „старими", католики з православними, а, навіть, -івці з -івцями! Чудо майже таке, як у Кані Галилейській!

Ще одна пригадка: завтра, в неділю, перший, історичний Концерт усіх „Думок" в Українському Народному Домі в Ню Йорку в користь бідних залишенців!

Ікер.

ПРАЦЯ
Help Wanted—Male

МОЛОДИЙ МУЖЧИНА до науки при Iron Foundry Trade. Стала праця.
WEST BERGEN IRON FOUNDRY
21 Pollock Avenue
Jersey City, N. J.

НІЧНИЙ СУПЕРІНТЕНДЕНТ ЗАГАЛЬНИЙ ФОРМАН та **ФОРМАН**
МУСИТЬ МАТИ ПІДГОТОВУ У ВИРОБІ МЕТАЛЕВИХ ПЛИТ
ГОЛОСИТИСЯ ТІЛЬКИ КВАЛІФІКОВАНІ ФАХІВЦІ.
FRUEHAUF Trailer Co.
Springdale Rd.,
Westfield, Mass.
Phone 3660

PIPEFITTERS
Мусить бути досвідчений в конструкції тяжких рур. Вимагається знання будувати і конструювати з пляців рури до 16 інчів. Голоситись
FRANCONIA PAPER CO.
1 Market St. (Marcal Bldg),
East Paterson, N. J.

Робітник знарядця і прасувальних машин — кляси А або В. Досвідчений. Мусить вміти виробляти різні роди приладів від легших до важчих, знаряддя і прасувальні частини, вживані у фабриці алюмінійових і нержавіючих сталевих аркушів. Платня від $1.75 на год. до $2.40 + бонус. Robinson Aviation Inc., Teterboro, New Jersey.

НА ПРОДАЖ

Дуже дешево на продаж МУЖЕСЬКЕ **ФУТРО** на попелицях з бобровим ковніром. Голоситись:
L.O. TAILOR SHOP
43 16th Ave., Newark, N. J.

МЕШКАННЯ

МЕШКАННЯ ДО ВИНАЙМУ
на Менгетені та Бронксі.
Дешево продається 8 родинний мурований дім зі садом на Бронксі, готівки 3,800 дол., а також продається 2 родинний дім на Квінсі, готівки 1,800 дол. Дзвонити до 10. ранку та 7-9 увечері LO. 8-2952

ОСІННЯ ВИПРОДАЖ ФУТЕР
Дешеві ціни.
Wujkiw & Kopiec, Inc.
Mfg. Furriers
111 E. 7th ST. N.Y. 9, N.Y.
Spring 7-8710

ПРАЦЯ
Help Wanted—Female

ШТУЧНІ ЦВІТИ
РУЧНА ПРАЦЯ І СКЛАДАННЯ.
Досвідчені.
ACTIVE
5 West 36th St., New York City

ОПЕРЕЙТОРКА досвідчена в шитті суконок, юнійна фабрика. Ліпші суконки. Добра платня, знаменита умовини праці.
PALISADE DRESS CO.
312 — 55th St., West New York
New Jersey

ДІВЧАТА оперейтори до шиття сорочок в добрій фабриці. Досвід у сухім чищенні. Голоситись або телефонувати,
A & S Cleaners & Launderers
539 Hempstead Ave.,
West Hempstead L. I. HE 2-4551
Автобус зупиняється біля наших дверей.

РОБІТНИЦІ ДО ПРАСУВАННЯ
Стала праця,
добра платня.
Голоситись сьогодні.
30 MAIN STREET
BROOKLYN, N. Y.
11th Floor.
Near 8th Ave Subway High St. Sta.

МАНІКЮРИСТКА та до миття голови.
5 днів в тижні, $50 + комісове. Праці вечорами немає
BEAUTY MART
15-10 Northern Blvd. Manhasset, Long Island MAnhasset 7-0111

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

ПРАЦЯ
HELP WANTED FEMALE

ОПЕРЕЙТОРКИ до таких робіт: шиття кишень, передів, вилог, дірок на ґудзики та пришивання ґудзиків. Найвища платня. Matan Mfg. Co., 1123 E. Grand St. Elizabeth, N. J. EL. 4-9637.

НА ПРОДАЖ
Business Opportunity

НА ПРОДАЖ
GROCERY & DELICATESSEN
110 E. 7th St., New York, N.Y.
Дуже помірковано ціна.

MOVING & TRUCKING

УКРАЇНСЬКЕ ПЕРЕВОЗОВЕ БЮРО
Перевожуємо в Ню Йорку та околицях, а також в дальшу віддаль. Тел. Ню Йорк — CAnal 8-7567 п. Микола — Ню Джерзі — ESsex 4-6954 рано або веч. 99 Elmwood Eve., Irvington, N. J.

БУДІВНИЧІ

УКРАЇНСЬКА БУДІВЕЛЬНА КОМПАНІЯ
Будуємо виключно для українців по цілій Америці. Маєте будівельну проблему? Кличте нас. Школи, Церкви, Нар. Доми та інші проєкти. Головний Інж. В. Сіменцев. Просимо нам писати:
UKRAINIAN CONSTRUCTION Co.
99 Elmwood Ave., Irvington, N. J.

REAL ESTATE

750 АКРІВ ФАРМА
300 акрів управної землі 60 нерухомих. Близько села, $60,000 Інші фарми — інші посілості.
J. H. BEDELL, посередник,
Unadilla, N. Y. Phone Sidney 7871

ДОМАШНЯ РОБІТНИЦЯ. Власний покій з лазничкою. Гарний новий дім. Інтелігентна поважна особа. Мусить любити діти. Всі електр. урядження, до тяжкої праці є поміч. Виїзд з родиною на вакації. Відношення як до члена родини. Незвичайна нагода, добра заплата, вимагається рекомендацій. South Orange 2-8447.

FURNISHED HOUSE — BRONX
14 кімнат — оливний огрівач — вільний. Близько до всього. $8,000 готівки, решта на Mtg. Клікати власника SC 4-7413 або пишіть 310 W. 81st Street, New York City.

2-родинний і крамниця $17,300
South Ozone Park, L. I.
Дім з цегли при головній дорозі, олив. огрівання, охоронні вікна і сітки, 1 газ. і 1 елек. холодільники, влож. лінолеум, паркетові підлоги; венецькі заслони. 7 кімнат, 4 лазнички й ін. 2 автобуси на розі. Близько до всього.
JA. 9-5780
J-26 — Rm. 830 — 11 W. 42 St. New York City

VALLEY STREAM — Новість! Дім — стилю "Cape Cods", колоніяльний, достосований до околиці; 3 спальні, положений Valley Stream. 3 цегли і дерева, повні пивниці влаштування з сирого заліза, мідяні водопроводи. Близько шкіл, комунікацій й ін. 30 років G.I. Mtge $12750 up Agent at model, 112 Arlington Ave. near Merrick Rd.
FINA HOMES, INC.
VI. 3-1274 VA. 5-7644

Nassau Shores $23,000
Massapequa дім- ранча збудований в стилі, обвитий цеглою, велика площа.
Massapequa 6-4410 or Amityville 4-5310.
Ambrose Builders.

6-РОДИННИЙ З ЦЕГЛИ ДІМ
30 кімнат, мідяні водопроводи, свіжо відмальований, 1/2 блоку до I.R.T. За згодою — без посередництва.
St. 6-6073 or Newtown 9-9258
Ritters Bake Shop
4009 — 47th Ave., Sunnyside.

NEED A HOME IN MIAMI?
Get in touch with
SONYA KAROL BROWN
Ukrainian representative of
HAMILTON REALTORS
8335 N. E. 2nd AVENUE
MIAMI, FLORIDA

АННА Сальон краси
ANNA JAKOBSON
власителька
з 24 річним досвідом, колишня фризієрка з Риґи.
Говорить по-українськи, литовськи і німецьки.
Працю виконує солідно.
115 ST. MARK'S PLACE
(між 1-ою й А Евеню)
NEW YORK CITY
Tel.: ORegon 7-5843

BUSINESS OPPORTUNITY

РЕСТОРАН — BROOKLYN
заснований тому 15 років. — Повний виряд, знаменитий для подружжя. Власник мусить відійти.
Ціна на скорий продаж!!!
власник TAYlor 7-9892
або пишіть: J-5-A Rm. 830 11 W. 42nd St., New York City

COFFEE SHOP, чудове наріжне положення, Bklyn. Кілька крокі́в до підземки. Модерний повний виряд. місткість на 44, рефр. систем, "Box" система, "air conditioned," довгий винайм, ідеальне положення на "bar & grill". Власник самий, не може провадити. 710 Fulton St., Brooklyn, N. Y. — ST. 9-9755.

ATLANTIC BEACH, L. I.
Встановлений рент, виряд, високої кляси ресторан, кімната на коктейл при головній дорозі. Клікати щоденно між 5-10P.M.
Pepper — Cedarhurst 9-6437
J-25-B — Rm. 831, 11 W. 42 St. New York City.

Деревнообробна фабрика. Цілковитий виряд, продаж або дои, винайм, 10 хв. до Holland Tunnel, 1-ий поверх 5000 ft. включаючи кімнату до політурування, бюро і кімната на склад на 2-му поверсі, склеп з лісоматеріялом, піддашшя. Олливне огрівання. Винайм.
INDUSTRIAL LUMBER CO.
220 Broadway, Jersey City, N. J. HE. 5-7400

НА ПРОДАЖ
ТАВЕРНА
Продається з причини незгоди зі спільником. Положення Hudson St., Hoboken, N. J. За інформаціями кличте Hoboken 4-8909
9 A.M. — 7 P.M.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗДОРОВ'Я — ПІДСТАВА СПОКІЙНОГО ЗАВТРА!
Вниэу знайдете оголошення великої асекураційної фірми, що дає Вам найважливіше лікарське забезпечення на випадок хвороби, тої найбільшої трагедії родини, що не тільки кінчиться часом смертю дорогої особи, але й доповнюючу родину до матеріяльної руїни. Кілька центів денно гарантують Вас від тої можливості. "Paramount Mutual Benefit" дає всі забезпечення користі.
Не легковажте здоров'я! Неї руїна приходить звенацька — будьте приготовані! 91,000,000 мешканців цього краю мають забезпечення. Забезпечте і Ви себе новим, ліпшим способом в "Paramount Mutual Benefit". Адреса на купоні в оголошенні.

REAL ESTATE

Вдова мусить продати зі страт.!
GREENE COUNTY, N. Y.
8-кімн. дім, 2 кабіни, умебльований на 195 акрах; оливне огрів., холод., електр., піч, автоматична машина до прання. Соснові дерева, гараж на 2 авта, стодола, глибока криниця. Повна ціна тільки $20,000. Власник MU 5-1998 або пишіть J-19, Rm 830, 11 W. 42 St., NYC.

20-РОДИННИЙ — $16,000
7th St. (1 Ave.) N. Y.
Гаряча вода — прибиральня — дохід $4,950. Найнижча ціна Готівки $5,000.
MAX FEUERMAN
26 Court St., Bklyn TR 5-0827

ДОХОДОВА ПОСІЛІСТЬ
7-кімн. фармерський дім, 18 акрів, приватне озеро, все відновлене, гараж на 4 авта, 3 апарт. 2 інші доми з прибутком — можуть давати $3,500 річно Помірковано ціна. Tel.— Bert Slomka New City 4-2133 — N. Y.

Чудова прибуткова посілість!
7th AVE., 405 рір 13th St. Будинок на продаж; мідяні водопр., оливне огрів., бл. шкіл і комун.; 6 апарт., 3 склепи і 2 великі гаражі. Прихід $5,600. Ціна $23,000, готівка $12,000. Склеп на розі і 5-кімн. апарт. вільні. Телефон MAin 5-8872, 10-11:30 рано, пол. або 2-5 попол. Питати за Mr. Karaxis.

Доходова посілість
3 будинки, 2-родинний дім у Flatbush. Річний чистий прибуток $6,000 на 3-ох будинках; на 2-род. домі рент вільний. Скорий продаж зі стратою. За посередництвом. 106 5th Ave., Bklyn, NY ST 3-9589

Merrick, L. I. — $12,500.
7 кімнат, гарно прикрашені, комином, кахлі уложені взорами "American Home", кухня, 4 спальні, гараж, площа 200 ft. з домом на літо, комином з цегли. Без посередництва. Близько до всього. Пишіть J-25, Rm 830, 11 W 42 St., NYC, або кличте, власник Freeport 9-8724.

Замешкай, рент вільний!!
2-родинний — Lyndbrook $19,000
6-річний дім зараз до зайняття; 5 кімн. на долині, 3 на горі, веранди, оливне огр. пральня, бл. склепів шкіл, комунікації.
Власник — Lyndbrook 9-3316

BRAND NEW
VALLEY STREAM $25,750
Дім збудований в стилі околиці з цегли й каменя, 7½ кімнат, 3 лазнички, 80x143 площа з виду околиці, 1 блок до парку 8th Ave. Bus Station Seen at.
280 West Jamaica Avenue
(Cor. Central Ave.)
Builder VI. 5-6050

НА ПРОДАЖ
різного рода курячі фарми в цінах від $12,000 — 50,000.
Сдзвоніть:
JOHN BARON
South River, Cranberry Rd.
East Brunswick, N. J.
або пишіть — R. D. 1, Box 138
Phone: Milltown 8-0629W1

VALLEY STREAM
Дім 6 спальнь, вітальня, веранда, кахлева лазничка, великі цементовані сутерини, гараж. Парцеля 50x100. Близько шкіл і комунікації. Ціна $16,000.
KINGSLAND HOMES
VA. 5-4021 або Curtis 5-8669

WOODSIDE
6-родинний мурований дім, напів виділений, 1—3 кімн. і 5—4 кімн. апарт., мідяні водопроводи. Близько обидвох підземок. Рент $3,600. 3-кімн. апарт. вільний. Ціна $19,750. WAGNER & KELLY, Inc., 60-01 Roosevelt Ave., Woodside, L. I. — HA 9-4457.

ІДЕАЛЬНЕ ДЛЯ ДІТЕЙ!!
WANTAGH, L. I.—½ акра, цілковито огорожа, близько церкви, шкіл і склепів. 6 кімн., підвал, піддашшя, гараж, огор. веранда, 1½ лазнички, пральня, довітряні посуди, піч, холодільник, охор. вікна, сітки, венец. заслони й інші. SUnset 5-6343.

New Hyde Park — $19,900
St. Anne's Parish, 2½ річне бонгало з цегли і каміня, 26x45, 7 кімнат, 4 спальні, 2 ках. лазнички, гаража вода, олив. огрівання, близько станції і склепів; алюм. охоронні вікна, килими від стіни до стіни, гараж, близько до всього, й ін.
Власник — Floral Park 2-9562

КУПНО ТИЖНЯ!!!
FLUSHING — 3 спальні, ранчі з цегли від $20,000. Достосовані до околиці $25,000. 2-род. з цегли, 6 і 3 і 6 і 4 від $23,500.
O'CONNOR
150-33 Bayside ave. Flushing, L. I.
FL 9-7620

YONKERS, LINCOLN PARK
Близько комунікації, колоніяльний, 4 спальні велике студіо, соняшна веранда. Пральня і машина до миття посуди. Площа 50x100. Низький податок. Близько параф. і публ. шкіл, кат. церкви і святині й інш.
Власник — Yonkers 9-6236

MISCELLANEOUS

TV SERVICE—KI 5-4272
J. Adam Frisch
280 GEORGE STREET
TELEVISION STUDIOS
NEW BRUNSWICK

REAL TREATS — FOODS OF ALL NATIONS
For You and Your Friends
Mailed All Over the World. Simply sent Check or Money Order
At SKANDIA or call NEvins 8-1077
244 Flatbush Ave., Cor. St. Marks Ave., Brooklyn, N. Y.
Open Daily to 12 P.M.
What You Eat Today — Walks and Talks Tomorrow

ДАРОМ! ½ оз. баньки ПОЖИВИ для РИБ або 1 оз. пляшка зміцнювальних ліків до акваріюм при кожнім закупі на $1.00. Комплетний вибір тропікальних риб, птиць і приладдя. Тепер під новим керівництвом.
FISH & CHEEPS PET SHOP
22 Second Avenue
(між 1-2 вулицями)
New York City
Відкрито щоденно від 10-9 веч., в неділі від 11 a.m. до 7 p.m. Приймається телеф. і пошт. замовлення.
GR. 5-6450

LANDLORDS & DEALERS
Одержано 200 недавніх моделів холодільників 4 і 6 cu ft. марок General Motors і Westinghouse. Досконалі, немов нові, гарантовані. Ціна згідно з кількістю.
BAY REFRIGERATOR CO.
926 B'way, Bklyn (cor. Myrtle)
HY 7-0133

RAISE CHINCHILLAS AND MAKE MONEY AT HOME. Chinchillas are easy to raise in spare room cellar, or garage. They are hardy animals, cost little to feed, create no odors or noise. — An Excellent Hobby.
CHICHILLAS ON DISPLAY.
10 A. M.—6 P. M. Daily
12 Noon—5 P. M. Sunday.
CHINCHILLA BREEDERS EXCHANGE
476 Amsterdam Ave. (83rd St.)
New York City. SU. 7-3752

BRIDAL GOWNS
Випродаж
1,000 різнородних довгих суконь, розмір 9-16.
Сукні для дружок $5—$35.
Сукні для молодої $25—$75.
ROYAL BRIDAL Gown Shoppe
2517 Pitkin Ave., B'klyn, N.Y.
AP. 7-5671 Eve's DI. 5-4996

Вступайте в члени У. Н. С.

КОЛИ СТРАЖДАЄТЕ ВІД БОЛІВ У МУСКУЛАХ, ТО НЕ ЗАБУДЬТЕ ЦЕ ПРОЧИТАТИ
Кожний суглоб і кожний мускул може стати джерелом болісних страждань. Ноги, коліна, руки, плечі, крижі, шия й пальці — коли вони болять, спричиняють дошкульні муки, про які тільки ви, що страждаєте, можете знати. Але оце добра новина для вас у повідомленні тих, що вже пробували ANTRO formula для полегші в цих болях.
Багато з тих, що думали, що вже ніколи не будуть сміятися, радісно повідомляють, що їхні болі зникли після перших кількох доз цих чудових ліків. Тож нащо непотрібно страждати, коли ви можете дістати допомогу. Виріжте цю вирізку до KINGSLY CO., Dept. 13, Box 415, Peekskill, N. Y., а тоді дістанете при цьому пакунку цього чудового ліку ANTRO FORMULA (звичайна ціна $6.00) відворотною поштою. Читачі цієї газети мають заплатити поштареві тільки $5.00 (крім поштової оплати C.O.D.). Але спішіть поки ANTRO ще можна набути.
Ім'я ...
Адреса: ...
Місто ... Стейт ...

У ДОВГІ ЗИМОВІ ВЕЧОРИ,
коли дощ або снігові затримують Вас у хаті, не потребуєте нудитися та дрімати за чарівними днями весни, бо прегарну українську природу Ви знайдете в великому романі
ВАСИЛЯ БАРКИ
„РАЙ"
Цей роман захопить Вашу уяву своєю фабулою та любовними пригодами трьох пар героїв.
Ціна тільки $3.
Книжку можете купити в книгарнях або в Адміністрації „Свободи", присилаючи в листі $3.
„SVOBODA"
P.O. Box 346, Jersey City 3, N.J.

МЕДИЧНИЙ ДІМ у CENTRAL NASSAU
Положений в одній із місцевостей, що найкраще розвиваються в ЗДА, тепер і передтим як центер квітучої місцевої лікарської практики. Просторий Рентгенологічний Відділ і повна лябораторія роблять розмірно недорогим стверджування діягнози для мало заможних осіб. Кожний лікар спеціаліст або практикуючий може закупити за $12,000 одну п'яту частину на свою власність, як спільник, з наступними додатковими користями $40—$50 місячно. Користі: 1) користування цілим будинком з усіми його відділуваннями, що є річчю неможливою для пересічного лікаря, 2) значна редукція адміністраційних коштів (поділ коштів персоналу), 3) нема комірного. Пишіть: J-22 Rm. 830, 11 W 42nd St., New York City, або телефонуйте: RE. 7-2980

115 ST., 8th AVE.
EXCELLENT CORNER!!
Підхожий БАР і ҐРІЛЬ — ланчонета, споживчий, м'ясний збут й інш. Приємне сусідство в N. Y. C.
Власник SH. 3-0736

GARFIELD, N. J.
ТАВЕРНА на продаж, 2 кімнати і велика заля на першому поверсі, 6 кімнат на 2-ому поверсі, подвійний гараж, добре положення.
Prescott 9-8985

КУПУЙТЕ ПРЯМО З ФАБРИКИ
Чорні і сиві Persian Lamb	
тільки	$149.50
Marmot capes	49.50
Перерібки старих футер.	
Спеціяльні ціни на столі	19.50

ROMANCE FURS
210 W. 29 St., N.Y. LO. 5-0642

Найбільший вибір
ЗНАЧКІВ
всіх країн.
ARTHUR FENDLER
112 W. 49th St.
N. Y. 19, N. Y.
Tel. CA 5-7091
Спеціяльний відділ українських значків, старих і нових.

СПЕЦІЯЛЬНІСТЬ в приготуванні весіль (діти даром)
LENOX HALL
252 2nd St. NYC, Cor. Ave. C.
GR. 3-9180

BUY REGISTERED PEDIGREED CHINCHILLAS
Зробіть своєю постійною звичкою інвестування грошей і хай природа працює на вас. Купуйте реєстровані і чистокровні расові шиншилі. Тому, що вони дуже чисті (і також без ніякого запаху), то їх можна тримати у пивниці, на піддаші або в комірках.
Подзвоніть, щоб умовити зустріч
RA. 6-8072
28-30 30th St., L. I. C., N. Y.

АСТМА
Якщо кашляєте, важко вам віддихати та мучить Вас кашель вночі, пишіть по пробу пачку ASMATITE за $1.00 з інформаціями. Вдоволення ґарантоване, або зворот грошей.
STERLING LABORATORY
129 Sterling Avenue
Jersey City, N. J.
або пишіть:
Box J15, Rm. 830, 11 W. 42 St. New York City

Fourth Ave., 75, Cor. 10. Str. Allan-Charles Hotel. До винайму умебльовані кімнати. Маємо кімнати на одну особу. Побажані бізнесмени. $5 тижнево й більше. Парове огрів., туші, електр. огл. від понеділка до п'ятниці. GR. 5-9511

Better Service & Repair Co.
BONDED TV SERVICE
TV & High Fidelity Repair
Big Picture Conversion
Second Year Contract
199 Avenue A., New York City
OR. 7-4939
„Ask for HY"

FOR SALE — GIFT SHOP and 2 story building.
Well established business, 11 years. Cards and gifts of all kinds. 3 rooms in back of store, second floor seven rooms were 2 flats. Near Ukr. Churches.
KOWAL
2020 W. Chicago Avenue
Chicago 22, Ill.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПЕЧУТЬ ВАС СТОПИ, справляє вам біль сверблення? Уживайте ZALB і смійтесь знову. Це також поміч для зм'ягчення мозолів і нагнітків. Містить в собі 7 активних складників для швидкої полегші. Пішліть $1.00 (не через C.O.D.). Висилається вже з оплатою.
BRIDGEFIELD DRUG CO.
Dept. 63
461 Gregory Street
BRIDGEPORT, CONN.

EVergreen 3-4450
FILL YOUR BINS NOW
Spring Prices In Effect
MAPLE Coal & Coke Co.
Antracite FUEL OIL bituminous
OIL BURNERS
SALES & SERVICE
72-74 Box Street
BROOKLYN 22, N. Y.
Федько Куддак.

Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга Щира і Чесна
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey
801 SPRINGFIELD AVENUE
IRVINGTON, N. J.
NEWARK, N. J.
ESsex 5-5555

ІВАН КОВАЛЬЧИК
FUNERAL HOME
COMPLETELY AIR CONDITIONED
ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В СТЕЙТІ NEW JERSEY
Ціни приступні для всіх
Обслуга чесна і найкраща.
У випадку смутку в родині кличте як в день так і в ночі:
John KOWALCHYK
129 GRAND STREET,
cor. Warren Street,
JERSEY CITY 2, N. J.
Tel. HEnderson 4-5131

ІВАН БУНЬКО
УКР. ПОГРЕБНИК
Обслуга чесна і найкраща.
ЦІНИ ПРИСТУПНІ.
John Bunko
Licensed Undertaker & Embalmer
437 EAST 5th STREET
New York City
REASONABLE PRICES
Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Занимається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
Контрольована температура. Модерна каплиця по уживку даром.
PETER JAREMA
129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

ВАЖНЕ ДЛЯ ШКІЛ УКРАЇНОЗНАВСТВА!
Старанням Шкільної Ради при УККА
ПОЯВИЛАСЯ КНИЖКА
УКРАЇНСЬКІ ПЕРЕКАЗИ
Автор М. В.
В книжці: Золоті ворота; Заснування Києва; Похід Ігоря на Греків; Війна Ольги з Деревлянами; Облога Києва Печенігами, Білгородський Кисіль, та багато ін.
Ціна 50 центів.
"SVOBODA", P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

ОСТАННІЙ ВИПУСК ПЛАТІВОК СТИНСОНА
Stinson records
ЦІННИЙ ДАРУНОК ПРИЯТЕЛЯМ І КРЕВНИМ

197 — ПОЛЬКА — інструментальна
ЗАЦВІЛА РОЖА ТРОЯКА, награла Easy Aces
198 — ПІДГІРСЬКА КОЛОМИЙКА — інструментальна
РОЗПРЯГАЙТЕ ХЛОПЦІ КОНІ, награно: Easy Aces
199 — РОМУНКА
РОЗЛУКА вальс, награно: Easy Aces
200 — УКРАЇНСЬКА ПОЛЬКА — інструментальна
КОЗАК, награно: Radomsky Trio
201 — БУБЛИЧКИ — інструментальна
ОЙ ТИ ДІВЧИНО, награно: Radomsky Trio
202 — ВЕСІЛЬНА ПОЛЬКА — інструментальна
БРОДСЬКА ПОЛЬКА, награно: Radomsky Trio
203 — ГЕЙ ЛІТА ОРЕЛ — народна пісня
ОЙ НЕ ЦВІТИ ЦВІТОМ
співає М. Грішко при акомп. оркестри.
204 — ОХ І ЗАКУВАЛА СИВА ЗАЗУЛЕНЬКА — нар. пісня хор „Думка"
ОДНА ГОРА ВИСОКАЯ — народна пісня
співає В. Гмиря при акомп. оркестри.
205 — ТА КАЗАЛА МЕНІ СОЛОХА — народна пісня
ГРА В ЗАЙЧИКА — народна пісня
ОЙ ВИЙДУ Я НА ВУЛИЦЮ, співає хор „Думка"
206 — ОЙ У ЛІСІ НА ЯЛИНІ — народна пісня
співає хор „Думка"
ВЗЯВ БИ Я БАНДУРУ — народна пісня
співає В. Гмиря при акомп. капелі Бандуристів

Ми ще маємо обмежений запас платівок
„НАТАЛКИ ПОЛТАВКИ"
Щоб уникнути розчарування, замовляйте негайно!
ПОВНА ОПЕРА
17 нерозбивальних платівок, в чудовому шкіряному альбомі, наспівана визначними силами Київської Опери
Спеціяльно $15.00
Платівки можна замовити у Вашій місцевій музичній крамниці, або написати до нас (залучивши до замовлення чек або мані ордер).
Постачаємо по всіх країнах. Домагайтесь повного Каталога українських і російських плит СТИНСОНА, що має більше як 500 наголовків, в найбільшій крамниці, або пишіть за ним до
UNION SQUARE MUSIC, Inc.
27 UNION SQUARE WEST, NEW YORK 3, N. Y.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
Індивідуальне і Родинне, в склад якого входить
ШПИТАЛЬ, ДОКТОР, ЛІКИ ТА ОПЕРАЦІЯ
ПОМІЧ — КОЛИ НАЙБІЛЬШ ПОТРЕБУЄТЕ.
Кілька центів денно — дає Вам ґарантію помочі, якщо Ви є хворі і нездібні до праці.
УВАГА! Фірму апробував "Department of Banking and Insurance of the State of New Jersey!!!"

ПЛАТИТЬ — Покій і побут в Шпиталі.
ПЛАТИТЬ — Операційний стіл, Переслітлення, Наркозу, або Звечулення, Лябораторію, Перевязки, Ліки, Кисень, Амбуляне і т. п.
ПЛАТИТЬ — Поліжництво (Роди).
ПЛАТИТЬ — Хирурга і Доктора.
ПЛАТИТЬ — Опіку від першого дня недуги.
ПЛАТИТЬ — Впродовж 120 днів!!!
ПЛАТИТЬ — Асекураційну належність відразу без проволоки і дослідів.
ПЛАТИТЬ — Час Реконвалесценції. (Поворот до здоров'я). Це остання за умовою.

„Свобода"
ВИТНІТЬ ТОЙ КУПОН СЬОГОДНІ і пішліть по безплатні інформації до:
PARAMOUNT MUTUAL BENEFIT
A. P. MIKULAK Agency
30 Clinton Street, Newark 2, N. J.
Прошу прислати безплатні інформації на адресу:
Ім'я і прізвище ...
Вулиця ...
Місто ...
Телеф. ...

ПРОФЕСІЙНА УКРАЇНСЬКА АПТЕКА
під старою німецькою назвою
„ФІШЕРС ФАРМАСИ"
якої власником став мгр. **МОДЕСТ АРТИМІВ**
диплямований аптекар европейсько - американських університетів виконує всю можливу рецептуру, та має на складі всі препарати народнього здоров'я включаючи лікувальні зела, баньки тп. п'явки.
АДРЕСА:
FISHER'S PHARMACY — Modest Artymiw B. Sc.
Apothecary
4438 Germantown Avenue, Philadelphia 44, Pa.
Phone: Gladstone 5-2401

Група студентів — колишніх учнів Української Реальної Гімназії з Ашаффенбургу в Німеччині, з великим жалем повідомляє товаришів по гімназії про смерть свого дорогого учителя і
Директора бл. п. ІВАНА БАРАНА
що сталася 25-го січня 1954 р., о год. 10 рано в м. Ню Йорку. З приводу цієї великої втрати, висловлює свій жаль, та співчуття Родині Покійного.
Вічна Йому Пам'ять!
ГРУПА СТУДЕНТІВ.